

SLAVJANSKI JADRAN

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA KOMUN KOPRSKEGA OKRAJA

KOPER — 16. MARCA 1962

Poštnina plačana v gotovini

LETO XI. — Številka 12

S PLENUMA OBČINSKEGA KOMITEJA ZK V KOPRU

ODKRIT POGLED IZ OČI V OČI

Kritična ocena dela in objektivna ugotovitev po manjkljivosti najboljše napotilo za bodočo dejavnost po načelih in sklepih III. plenuma CK ZKJ

Pretekli teden je občinski ple-
num komiteja Zveze komunistov
v Kopru posvetil posebno poročilo
svojemu delu in nato raz-
pravljal o organizacijskih po-
manjkljivosti zlasti v področnih
osnovnih organizacijah in tovar-
niških komitejih Zveze komuni-
stov.

Delo plenuma je vodil občinski sekretar ZK Zdravko Troha, prisostvovali pa so mu razen članov občinskega komiteja tudi nekateri člani okrajnega s sekretarjem Albertom Jakopičem-Kajtimirom na celu.

V imenu revizijske komisije je izredno kritično in pogumno oce-
no dosedanje dela občinskega

komiteja ZK Koper od zadnje pe-
konference in o delu posameznih članev.

V tem času je občinski komite prej spremljen vsebino svojega dela. Od dosedanjega načina dela se ta razlikuje zlasti po tem, da je komite za posamezna vprašanja s področja svojega dela skliceval sestanke in razgovore glede na vsebino teh vprašanj. S tem v zvezi je pritegnil v pripravo gradiva za te sestanke in razgovore določeno število strokovnjakov za posamezna vprašanja, kar je seveda vplivalo tudi na kvaleiteto obravnavanih problemov oziroma na njihovo reševanje.

Ob analizi dela posameznih komisij — ideološke, kadrovskie in organizacijske, večerne politične šole in dela posameznih področnih komitejev in osnovnih organizacij, dela posameznih sekretarjev in drugih funkcionarjev Zveze komunistov — je revizijska komisija v svojem poročilu kritično ocenila in grajala zlasti

mlačno organizacijsko delo, mlačen odnos posameznikov (tudi funkcionarjev med drugimi člani) do statuta Zveze in zaključkov III. plenuma Zveze komunistov v družbi nasprost ter s tem v zvezi predlagala do ugotovljene krivice čisto določene ukrepe in kazni. Komisija je analizirala delo komiteja ZK v Slavniku, v Tomusu, v poverjeništvih in aktivnih ter v osnovnih organizacijah.

Veliko svojega dela je plenum posvetil vprašanjem vsebinske spremembe v delu Zveze komunistov, kar je v svoji razpravi posebno poudaril sekretar okrajnega komiteja tovarš Kajtimir: »Osnovna smer III. plenuma CK ZKJ je ubrana na vlogo komunistov in novih razvojnih pogojih in položaju, v katerem je zdaj naša družba. Kaže, da so se posamezniki celo znašli v majhni krizi, ker se ne morejo odlepiti (Nadaljevanje na 2. strani)

Novi gospodarski ukrepi

Govorili smo že, da so spremembe v zvezi z revalorizacijo osnovnih sredstev nujne. Od kar so bila osnova sredstva v letu 1952 prvič ocenjena po enotnih načelih, je bilo do danes uveljavljenih sicer nekaj sprememb, vendar pa lahko ugotovimo precej izkrivljeno sliko vrednosti teh sredstev. Po letu 1952 je bilo namreč v našem gospodarstvu mnogo sprememb, ki so vplivale na različno vrednotenje osnovnih sredstev, in to posebno tistih, ki so bila uvožena. Naj spomnimo samo na vrsto različnih deviznih tečajev, po katerih so gospodarske organizacije kupovale v tujini opremo in drugo, kar štejemo kot osnovno sredstvo. In vendar so osnovna sredstva in njihova vrednost zelo važna, saj z amortizacijo istih zbiramo nova sredstva za velika popravila in nabavo novih osnovnih sredstev, poleg tega pa se po njihovi vrednosti odmerajo tudi razne družbenе dajatve.

Na poenoteno vrednotenje osnovnih sredstev pa naj bi prešli s 1. januarjem 1963, to je s prihodnjim letom, dočim naj bi bil postopek za oceno teh sredstev izveden v teku letosnjega leta. Vsekakor je treba pozdraviti sklep, da bo ocenitev izvedena po enotnem postopku, in to na podlagi koeficientov, ki bodo določeni za posamezne skupine osnovnih sredstev. Revalorizacija osnovnih sredstev, ali ponovna ocenitev, bo vsekakor posebno važna za nekatera industrijska podjetja z lastno opremo in napravami.

Drugo zelo važno vprašanje, o katerem je tudi mnogo govora, da bi morda z rešitvijo tega dosegli čim večjo likvidnost v gospodarstvu, je vprašanje obračunavanja dohodka na podlagi vnovičene realizacije namesto dosedanjega sistema po izdanih fakturah. Gospodarske organizacije bi po novem obračunavale dohodek in zlasti plačevala družbene obveznosti šele potem, ko bi dobile plačano prodano blago ali opravljene storitve. V skladu z dosedanjimi predpisi, ki veljajo od začetka letosnjega leta dalje glede zagotovitve plačil za obveznosti, bi torej morale gospodarske organizacije bolj paziti, da ne bi blaga in storitev kreditirale predpolgo, ali morda celo prodajale blago in opravljale storitve na riziko.

Prevladalo je mnenje, da bo možno na navedeni način izboljšati stanje v gospodarstvu glede na likvidnost, ki je sedaj minimalna. Res je sicer, da se je po lanskih ukrepih število mandatnih tožb zelo znižalo, kar pa še ne pomeni, da se je razmerje medsebojne zadoščenosti bistveno zboljšalo. K temu tudi še ni priporočil postopek prisilne pobote terivitev in dolgov, ki je bil izveden v tem mesecu in na katerever rezultate še žamamo. Prenoviti smo, da bo imel novi ukrep večje usnove.

-ž-

Z OBČNEGA ZBORA SINDIKALNE PODRUŽNICE V »TOMOSU«

Najprej ustvarjati, nato deliti!

Na občnem zboru sindikalne podružnice tovarne motornih vozil »Tomas« so delegati v razpravi predvsem poudarjali, kako način na vlogu sindikalne organizacije v pogojih novega gospodarskega sistema in svobodne delitve tistega in osebnega dohodka. Ce strnemo izvajanja in konkretno navede posameznih delegativ, ugotovimo, da je sindikalna podružnica, zlasti njen upravni odbor, kar tudi posamezni podobor, aktivno sodelovala v pripravah za pravilnike o delitvi tistega in osebnega dohodka. Prav tako je sindikalna organizacija v marsičem pripomogla, da so se v Tomas bolj ali manj aktivno izboljšale ekonomske enote. Zal je v Tomas enote tako, da bo v interesu celotnega podjetja in posamezne ekonomske enote, da bo v interesu celotnega podjetja in posamezne ekonomske enote.

Posamezni delegati so oстро grajali tiste aktive vloge, ki bi jo sicer lahko, če bi vsaj organizacijsko izpolnile svoje naloge. Razprava je pokazala, da med osrednjimi organi delavškega samoupravljanja in ekonomskimi enotami ni tista potrebne sinhronizacije, ob kateri bi vsaj delave v delavške bila seznanjena s položajem v podjetju. Vendar moramo upoštevati, da v mladem podjetju, kakršno je Tomas, prevladuje predvsem mlada in nekvalificirana delovna sila. Ta je doma z zemlje, z italijanskimi kmetji, torej polpolretarska delovna sila, ki se po svojem položaju, željah, perspektivah ne vključuje v socialistični družbeni razvoj s toliko prizadetostjo, kar se vključuje v proces proletarčevanja in delavške, tehnične, obratovodje in inženirje, ki jim ni samo do tega, kolik-

sen bo njihov osebni dohodek, ampak predvsem, kako bo potekala proizvodnja in kako se bodo ustvarjali dohodek, iz katerih bo mogoče nagrajevati delo po učinku.

Ker se je v razpravi pokazalo, da delavci in delavke po svojih delegativ niso povsem zadovoljni z delom posameznih članov delavškega sveta, so na občnem zboru še prav posebej poudarili, naj sindikat s svojo dejavnostjo poskrbi, da bodo na bližnjih volitvah v delavški svet kandidirani predstavniki iz posameznih ekonomskih enot, ki počasno poznajo in ki bodo zastopali posamezne ekonomske enote tako, da bo v interesu celotnega podjetja in posamezne ekonomske enote.

Posamezni delegati so oстро grajali tiste aktive vloge, ki bi jo sicer lahko, če bi vsaj organizacijsko izpolnile svoje naloge. Razprava je pokazala, da med osrednjimi organi delavškega samoupravljanja in ekonomskimi enotami ni tista potrebne sinhronizacije, ob kateri bi vsaj delave v delavške bila seznanjena s položajem v podjetju. Vendar moramo upoštevati, da v mladem podjetju, kakršno je Tomas, prevladuje predvsem mlada in nekvalificirana delovna sila. Ta je doma z zemlje, z italijanskimi kmetji, torej polpolretarska delovna sila, ki se po svojem položaju, željah, perspektivah ne vključuje v socialistični družbeni razvoj s toliko prizadetostjo, kar se vključuje v proces proletarčevanja in delavške, tehnične, obratovodje in inženirje, ki jim ni samo do tega, kolik-

mer je poudaril vsa tista načela, ki odločilno vplivajo na delitev tistega v osebnega dohodka. Ta je prav posebno poudaril, da je treba sredstva najprej ustvariti, nato šele deliti!

PRVI STIKI S PREDSTAVNICAMI ZVEZE DEMOKRATIČNIH ŽENA V TRSTU

Le začetek za nadaljnje sodelovanje

V začetku tega meseca sta obiskali Koper predstavnici Unione donne democratiche italiane iz zlasti, kakšna je organizacijska struktura in sicer sekretarka te organizacije Jola Burlo in članica odbora ter aktiven članica USI Mara Škarab. Pri nas sta želeli navezati stike z žensko organizacijo in se pogovoriti o nadaljnem sodelovanju.

V razgovoru z našimi predstavniki — predsednico Komisije za držbeno uveljavljanje žena pri OO SZDL Alenko Faganeli, predsednico Stalne konference za držbeno uveljavljanje žena koprske komune Milojko Penko ter članico Italijanskega kulturnega

croška v Kopru Elio Crollini — sta se predstavnici UDI zanimali nadaljnega sodelovanja.

Delegacija naših predstavnikov, slovenske in italijanske narodnosti, se je tako udeležila pravljencev Dneva žena v Trstu v enem večjih kinematografov sredi mestna. Zborovanje ob tej pravljenci je začela sekretarka Zveze demokratičnih žena Trsta (UDD) Jola Burlo in je med drugimi pozdravila tudi delegacijo iz Kopra. V slovenščini je govorila o pomenu 8. marca članica odbora Nadja Pahor. Zborovanje so pozdravile še druge predstavnice naprednih združenj, med njimi tudi znana italijanska javna in politična delavka senatorka Lina Merlin. Največ je govorila o prizadevanjih naprednih italijanskih žena za družbeno enakopravnost. Konkretno je naševala, v kakšnem položaju je ponekod žena in poduzetnika, da mora rešiti.

Za zdaj pa — vso srečo, zavedne Preložev!

Ploden razgovor pred turistično sezono

V torku je v Kopru zasedal plenum koprske turistične zveze v navzočnosti številnih gostov, med katerimi so bili podpredsednik OLO Koper inž. Peter Aljančič, predsednik OO SZDL Koper Gustav Guzej, član predstavstva in sekretar Turistične zveze Slovenije Fedor Košir in Boris Matjač, generalni direktor podjetja Kompas iz Ljubljane Čene Iskra, direktor Jadran-turista Gustav Krajnc, predstavnica goriške turistične zveze Ludvik Gabrijelčič in dr. Žižek ter tajnika koprske uspešno vodila turistično programe goriške zveze v trgovinske pagando pred in med sezono. Brez dvoma je lanskoletni turistični promet (703.949 nočitev

na dnevnu redu) je bilo porazveseljiv dokaz širjenja turizma kot pomembne gospodarske panoge v koprskem okraju, vendar podatki kažejo, da bi bil pravilno znatno večji, če bi bilo za naše kraje doma in v tujini več propagande in če bi bolje urejena gostišča nastopala z enotnimi in vnaprej določenimi cenami. Razprava je med drugim pokazala, da je 2000 članov turističnih društev v veliki meri, vendar še vse premalo, opozarjala oblastne organe in druge družbenje organizacije na vlogo turizma, kakor tudi, da je sedaj zadnji čas za vsklajevanje dela med turističnimi društvi, prometnimi organiza-

cijami, gostinskim obrati ter potovarnimi uradi. Dosedanje nenotenno interna poslovjanje namreč zmede turista, saj dobi na isto vprašanje kar pet ali več različnih ustnih informacij in le kak skromen prospekt s pomanjkljivimi. Poseben problem je vprašanje v temi počitniških domovih, ki bi lahko nudili rekreacijski turizem domaćim gostom vsaj 150 dni na leto in ne samo okrog 90 dni.

Zaključek večurnega zasedanja plenuma je izvenel v zahtevi, naj bi turistična zveza s svojimi društvi poskrbel za večjo afirmacijo v javnosti in za čvrstejšo organizacijsko strukturo.

Za železnico gre

V sredo je bilo v Kopru na pobudo Trgovinske zbornice za okraj Koper in Okrajnega ljudskega odbora posvetovane direktorjev nekaterih večjih gospodarskih organizacij našega okraja. Vsestranska razprava posvetovanja je bila usmerjena v nadaljevanje priprav za izdelavo glavnega projekta za gradnjo železniške proge, ki bi povezovala obalno področje z ostalo jugoslovansko železniško mrežo.

Idejni projekt je že v delu, treba je le še izdelati glavni projekt, za katerega pa je potrebno zbrati vrsto dokumentacij. Med te sodi tudi ugotovitev, da bo gospodarski razvoj ne samo okraja in republike, pač pa tudi dobršen del države v prihodnjih letih tako napredoval, da bodo z gradnjo železniške proge od Kopra do Podgorja dane vse možnosti za popolno izkoriscenje zmogljivosti naglo se razvijajoče koprske luke. Vse kaže, da bo moč že letos začeti s pripravami za gradnjo proge in kot je znan, so v teku akcije za formiranje mladinskih delovnih brigad. Vendar še ni začelo tehnično delo za začetek gradnje v tolkni meri, kot bi lahko, če bi imeli izdelan glavni projekt.

Zato so na tem posvetovanju proučili perspektivo potrebu prevoza surovin in blaga po železnici iz Kopra do Ljubljane in naprej po Jugoslaviji ter drugih sosednih državah oziroma prevoz blaga od drugod do koprske luke in prišli do zaključka, da bi bila kaj kmalu ta praga rentabilna. Sklenili so, naj bi vse zainteresirane gospodarske organizacije koprskega okraja skladno s svojimi pogoji in možnostmi ter predvsem s svojimi predvidenimi potrebami za izvoz in uvoz blaga skozi koprsko luko prispevale določena sredstva za izdelavo glavnega projekta, ki naj bi izdelan do konca letosnjega leta. Ta večmilionska sredstva bi gospodarske organizacije zbrale kot posojilo okrajnemu investicijskemu skladu, nikakor pa ne kot dotacijo. Zato so udeleženci tega posvetovanja sklenili izvesti širšo akcijo za ugotovitev, v kakšni višini bi posamezne gospodarske organizacije lahko prispevale v kritjem stroškov za izdelavo glavnega projekta, kajti še na njegovih dokončnih izdelavah bo možno s pospešenim tempom uresničevati dolgoletno željo po železniški povezavi obalnega področja z zaledjem. In ko bo ta zvezda vzpostavljena, bo delo koprske luke pospešilo gospodarski razvoj naše ožje in širše domovine. Ob zaključku posvetovanja so sklenili, da bo posebna komisija proučila možnosti udeležbe posameznih podjetij v koprskem okraju pri začetku zbiranja sredstev za gradnjo železniške proge.

7 DNI PO SVETU

(Nadaljevanje s 1. strani)

Australaska javnost odločno protestira proti sklepu ZDA o obnovitvi atomskih poizkusov v atmosferi. V zvezi s tem so bile tudi demonstracije pred ameriškim veleposlaništvom v Melbournu.

•

V Stuttgartu so zopet dvignili glave profašistični emigranti in nemški begunci iz Češkoslovaške. Te dni so namreč proslavljali ob sodelovanju uradnih predstavnikov razkosanje Češkoslovaške v ustanovitev »neodvisne Slovaške«. Značilno je to, da je državni sekretar v pokrajinski vladni Baden Württemberg v svojem pozdravu med drugim dejal, »da bo Slovaški vrnjenja svoboda«. To je ponoven dokaz, da v Zahodni Nemčiji še vedno strašijo esesovi in drugi Hitlerjevi opričniki.

Prihodnji nedeljek se bo v Kairu začela afriško-azijška konferenca za razvoj kmetijstva. Na tej konferenci bodo sodelovali predstavniki 20 afriških in azijskih držav, med njimi razni strokovnjaki in voditelji zadržnih kmetijskih gibanj.

Kakor je znano, je XXII. kongres Komunistične partije Sovjetske zveze obširno razpravljal o nadaljnjem razvoju kmetijstva v državi. Sedaj pa je CK Komunistične partije SSSR izdal poziv kmetijskim delavcem in delovnim ljudem SZ, v katerem ugotavlja, »da kmetijski razvoj še vedno zaostaja za razvojem industrije in da je za odpravo tega nesorazmerja potrebno vsestransko povečati pridelki žita kot najvažnejše osnove celotne kmetijske proizvodnje«. V tem pozivu je med drugim tudi naveden več konkretnih nalog za povečanje pridelka raznih kmetijskih kulturn in za izboljšanje živinoreje.

Iz Washingtona je prispevala vest ameriške agencije za aeronaftico in »vesolje«, da bodo še to pomlad izstrelili z oporišča Cape Canaveral prvi britanski satelit, ki naj bi obkrožil Zemljo.

Te dni je bila v Sofiji druga mednarodna konferenca za razumevanje in sodelovanje na Balkanu. Na tej konferenci sodelujejo predstavniki Jugoslavije, Grčije, Romunije in Bolgarije.

Namen konference je, uveljavljjanje politike mednarodne koeksistence na tem področju Evrope ter krepitev prizadevanj za mir, neodvisnost in enakopravnost.

Na nedavnem zasedanju italijanskega parlamenta je bila z veliko večino glasov izglasovana zaupnica predsedniku vlade Fanfaniju, ki je predložil vladni program. Proti temu programu pa so glasovali razen predstavnikov KPI še liberalci, monarhisti in predstavniki neofašističnega socialnega gibanja, medtem ko so se Nennijevi socialisti glasovali vzdržali. Skrajni desnicari so ostri napadli razglasitev posebnega pokrajinskega statusa Furlaniji in Julijski Benečiji, ker se bojijo, da bi s proglašitvijo pokrajinske avtonomije prevezli upravo v svoje roke socialisti in komunisti.

Po mnenju predsednika vrhovnega poveljstva laoških oboroženih sil Neo Lao Haksata sta vmešavanje ZDA in dejavnost uporniške skupine generala Nosavana poveli napetost v Laosu. To je baje tudi vzrok zastoja poganjaj med tremi laoškimi skupinami.

Predsednik poljske vlade Jusef Cyrankiewicz je te dni izjavil, da je Poljska še vedno za politiko bližanja z Zvezno republiko Nemčijo. Toda pri tem je dejal, da diplomske odnosne ne bo moč vzpostaviti vse dolej, dokler ne bo priznana meja na Odri in Nisi.

V Etiopiji so pred zaključkom francosko-alžirskega pogajanj. Vendar si od podpisa prenehanja vojne Alžirci ne obetajo preveč, saj je še vedno nevarnost terorističnih dejanj pripadnikov OAS. Francuzi bodo evakuirali svoje čete iz notranjosti Alžirije, za tri leta pa jih obdržali nekatere varnejše postojanke ob Sredozemskem morju.

Odkrit pogled iz oči v oči

(Nadaljevanje s 1. strani)

od starih metod komandiranja. Izvajanje zaključkov plenuma gre razmeroma počasi, ker smo komandirane zamenjali s preprečevanjem — to pa terja več znanja in sposobnosti posameznih članov pa tudi večjo odgovornost, ki se prenaša na množično komunistov in postaja osebna. Dosej posameznih komunistov sploh nismo mogli oceniti, ker mnogi niso niti mogli ali tudi ne hoteli zavzemati stališč, ki se samostojno niso hoteli nikjer izpostavljati. Došeli moramo toliko zrelost vseh, da bodo do določenih javnih vprašanj zavzemali svoja stališča, se izpostavljali in se s svojimi samostojnimi stališči tudi zamerili, če bo treba. Seveda pa je treba zato storiti vse, da se bodo za takšno zavzemanje samostojnih stališč tudi usposobili, da si za to pridobili več znanja, širšo razgledanost in s tem večjo samozavest v svojem nastopanju.«

Tovariš Kajtimir je v svojem nadaljnjem izvajjanju dejal, da bi moral komunisti odločno in smelo nastopati v svoji osnovni organizaciji, ker bodo le tako svoja stališča verbeno iznalašči tudi v organah delavske in družbene samouprave, v Socialistični zvezi in drugod. Oceno dela in vrednosti posameznega člena ZK naj dajo prav ti organi, ne pa le osnovna organizacija ZK. Hkrat je tovariš Kajtimir grajal nezdravje pojav v delu osnovnih organizacij, kot so to vikanje med člani iste organizacije, tituliranje z direktorji in komercijskimi. Omenil je tudi nepravilno obravnavanje posameznih članov osnovne organizacije v primeru krvide posameznikov (tako so primeri, da je delavec hitro kaznovan za manjšo krvido, medtem ko uslužbenca glavci, Tupelčani in morda celo

obravnavajo popolnoma drugače). Ko je govoril o mlademu odnosu lasti vodilnih ljudi v gospodarskih organizacijah do svoje osnovne organizacije ZK, kar kaže na določeno podcenjevanje, je napotil občinski komite ZK lasti na dajanje pomoči osnovnim organizacijam v velikih podjetjih, kjer se bije boj za uveljavljanje načela III. plenuma CK ZK — ne pa trošiti sile po odročnih vaseh. Osamosvojit je treba osnovne in politične vede v Ljubljano. Plenum je sprejel tudi program dela za prihodnje obdobje. Med drugim so sprejeli tudi sklep, naj člani komiteje uredijo osebna vprašanja glede funkcij in načeloma nimajo v nobenem primeru več kakor dve družbeno politični odgovornosti v drugih forumih in organizacijah.

Vsekakor pa moramo pri tem usposobiti najprej sebe, da jim bomo pri tem lahko nudili učinkovito pomoč v primeru potrebe. Tovariš Kajtimir je govoril še o politiki kadrovanja, nato pa je plenum sprejel določene zaključke. Tako so izvolili za novega organizacijskega sekretarja Občne Koper Jožeta Petriča; ta bo nasledil Ivana Veharja, ki bo šel na Visoko šolo za družbene in politične vede v Ljubljano. Plenum je sprejel tudi program dela za prihodnje obdobje. Med drugim so sprejeli tudi sklep, naj člani komiteje uredijo osebna vprašanja glede funkcij in načeloma nimajo v nobenem primeru več kakor dve družbeno politični odgovornosti v drugih forumih in organizacijah.

Popoldan v Kobjeglavi

So kraji, ki o njih poredkomaj slišimo, kakor da bi se čas ustavil kje za vogal. In vendar smo mnogokrat v zmoti. Ondan smo bili v Kobjeglavi. Povabil nas je kolektiv sežanske Preskrbe na otvoritev nove trgovine. Ker smo bili v nekakšni predhodni — drugi so nam sledili v presledkih po kake četrt ure — smo imeli lepo priložnost, da smo si natančneje ogledali objekt, ki je zrasel pred vasio. Trgovina ni velika. Prodajalna in priročno skladislo. Toda vse je na svojem mestu, posebno v prodajalni. Če gre prva pohvala projektantu Stanku Boletu, potem gre druga zidarjem, mizarju in še drugim delavcem Preskrbe, ki so vse sašmi naredili: sezidali so zgradbo in izdelali zares okusno opremo. V trgovini bodo kupovali Kobjeglavi, medtem ko uslužbenca glavci, Tupelčani in morda celo

Hruševljani. Trgovino so imeli zadost, toda v kakšnih prostorih! Bolje je, da gredo nelepe stvari čimprej v pozabo. Lojze Jazbec, krajevni odbornik iz Tupej, se je v imenu vseh prebivalcev prisrčno zahvalil kolektivu Preskrbe za uresničitev želje, ki so bili izrazili na zboru volivcev in občinskemu ljudskemu odboru.

»Ko ste že tu, vam moramo vse pokazati, da ne bi o nas mislili karsibodi,« je dejal po otvoritvi tovariš Jazbec. Pejlaj nas je skozi vas in kazal na levo in desno. »Prej je segal zid tegale vrta do tod. Noben tovornjak ni mogel po glavni cesti. Še tovori na vozovih so se drgnili ob zidove...« Ozko vaško ulico so razširili od začetka do konca vasi. Na koncu vasi so morali razstreliti skalo. Neukateri iz Kobjeglave in Tupelča so delali petnajst dni. Spoštovanja vredna številka. Tembolj — ker so vse opravili prostovoljno. Tako ima krajevni odbor in odbor SZDL kaj pokazati. Vračali smo se veseli in z zavestjo, da čas ne ostane za vogali. — er

Novice s Tržaškega

DR. FRANZILOVO MNENJE

Tržaški župan dr. Franzil se je vrnil iz Rima, kjer se je udeležil sestanka uradnika Krščanske demokracije za krajevne ustanove in dežele s posebnim statutom. Ob svojem prihodu v Trst je izjavil, da naj bi ustanovitev pokrajinske dežele Furlanija-Julijška Krajinu sloneno na obliki enotne organizacije krajevnih uradov.

PROSLAVE DNEVA ZENA
NA TRŽAŠKEM

V nedeljo je Zveza demokratičnih žen privedla osrednjo pravo 8. marca, na kateri je v slovenskih pokrajinskih deželih Furlanija-Julijška Krajin in Labinu Merlin. Podobne pravole so bile tudi v Barkovljah, v Dolini, Trebičah in v Križu. V Barkovljah je nastopil tudi komorni zbor »J. Gallus« pod vodstvom Ubalda Vrabca ter barkovljanska baletna šola, v Dolini pa pevski zbor »Valentin

Vladni generalni komisar je odobril 50 milijonov lir za gradnjo letališča v Ronkah. Ta vstop je namenjen začetku gradnje stalnega vletišča iz cementa, ki bo dolgo 1500 metrov. Letališče v Ronkah bo namenjeno vletu v pristanku letal na srednjih progah.

NAJVEC ZA SKRBSTVENO
DEJAVNOST

Letošnji pokrajinski proračun predvideva 654 milijonov lir izdatkov za javna dela, predvsem za obnovbo in gradnjo cest, ter milijardo 425 milijonov lir za skrbstveno dejavnost, kar slava skoraj polovico celotnega pokrajinskega proračuna in predvideva tudi 194 milijonov lir za zdravstvo ter 155 milijonov lir za šolstvo.

KREDIT ZA LETALISCE

Vladni generalni komisar je odobril 50 milijonov lir za gradnjo letališča v Ronkah. Ta vstop je namenjen začetku gradnje stalnega vletišča iz cementa, ki bo dolgo 1500 metrov. Letališče v Ronkah bo namenjeno vletu v pristanku letal na srednjih progah.

V ponedeljek popoldne so se v Kopru sestali člani sindikalnih podružnic obrtniških panog koprskih komune. Zal, da je bilo zbranih komaj okrog sto in predvsem 300 vabljenih, in med njimi samo pesčica predstavnikov upravnih ter samoupravnih novih obrtniških delavnic družbenega ter privatnega sektorja.

To je bil ustanovni občni zbor nove sindikalne podružnice obrtnih delavcev koprinske, lesne, kroške, čevljarske in uslužnostne stroke. Kot rdeča nit pa se je pletela od uvodnega referata predsednika iniciativnega odbora za združitev dedanjih petih sindikalnih podružnic Alojzija Gluščiča in obrtnih delavnic, saj nimajo sodobnih osnovnih sredstev ter mestu in v komuni.

Ta ugotovitev temelji predvsem na dejstvu, da je prav v obrtništvu vrsta nerešenih problemov, ki se začnejo pri idejno politični in strokovni vzgoji ter končajo pri pravilni delitvi čistega ter osebnega dohodka. To vprašanje je najbolj pereče pri manjših obrtnih, v katerih še vedno vlastna miselnost in nezdrav odnos med delodajalcem in delojemalcem. Marsikje so tudi težave v nadaljnjem gospodarskem razvoju maščib obrtnih delavnic, saj nimajo sodobnih osnovnih sredstev ter mestu in v komuni.

V tehnični razpravi sta sodelovali predsednik občinskega sindikalnega sveta Srečko Jereb ter predsednik okrajne obrtno komunalne zbornice Davorin Praček. Predvsem sta navzočim pojasmnila vloga storitvene obrti kot poslovnih določilnih na osebne dohodke. Zborovalci pa so v razpravi posegli še dlje in načeli vprašanja gradnje novega šolskega proračuna, popravila kulturnega doma in kanalizacije, dela stanovanjske skupnosti, tesnejšega sodelovanja ljudskih odbornikov v vodilci itd.

Razprava, ki je bila vseskozi prepletena z vprašanjimi, predlogi, pojasnjevanjem in tudi kritiko, je pokazala, da so tudi Pivčani pripravljeni reševati neštete proble-

me krajevne skupnosti vzajemno, javno in na najbolj pristojnem mestu, kot je zbor občanov.

Zato so tudi jasno izrazilj željo, naj bi bilo v bodoče v Pivki še več takšnih javnih tribun. (ma)

VРЕМЕ

za čas od 16. do 23. marca 1962

Te dni je vdrlo v južno in jugovzhodno Evropo hladnejše vreme, ki je najprej pojavilo v Zahodni in severni Evropi. Ta vdr v hladnega zraka je povzročil znatno poslabšanje vremena, znižanje temperature zraka in deževne dni v nižjih ter snežne padavine v višjih predelih naše domovine.

Vse kaže, da se bo v prihodnjih dneh vreme izboljšalo in da bo temperatura zraka višja od 5 do 10 stopinj Celzija.

Obračun dela komunistov v Tomusu

Tovarniški aktiv ZK v Tomusu

je imel pretekli torek VI. letno

konferenco, na kateri so člani načeli

vrsto aktualnih političnih in

gospodarskih problemov.

Kritika na ocena dela je preteklo razdoblje, v katerem je Tomos moral premagati številne objektivne težave, je nakazala tudi vrsto

subjektivnih okolnosti, ki so res

na ovira družbeno ekonomskega

Jadrana.

razvoja našega gospodarstva in

za razmah široke socialistične demokracije.

Ker je ob zaključku redakcije

današnje številke lista še trajala

obsežna razprava, v katero je poselil tudi sekretar OK ZKS

per Albert Jakopič - Kajtimir, se

bomo na konferenci številki Slovenskega

Jadrana.

pet v kmetijskih sezonskih mesecih.

Nadale zmanjšujejo učinek dela tudi

tako imenovane ure čakanja zaradi

slabega vremena. Samo takih ur je

bilo leta 1958. Te izgubljene ure bi se

dale zmanjšati, ako bi bila postavljena

na obri pravilnost, v katera bi se

delavci zatekli ob slabem vremenu.

Učinek dela zmanjšuje tudi slab

odrodje. Kljub temu so se osebni

dohodki pravilnih delavcev v ekonom

skih enotah zvišali za 30 do 35 %, kar</p

BLIŽNJA LETA OBETAO »SPLOŠNI PLOVBI«

Pomladitev

TODA: STARE LADJE BODO MORALE V STARO ŽELEZO! — SAMO MLADA IN HITRA FLOTA LAHKO POSEŽE V BORBO Z MODERNIMI PLOVNIMI ENOTAMI, KI DIKTIRajo CENE V MEDNA-RODNI PLOVBI — PRIPRAVE ZA POMLAJEVALNO KURO TREHZNANIH »BBB« — 1963: DVE NOVI LINIJSKI LADJI PO 8500 TON NOSILNOSTI, KI BOSTA VOZILI NA »PROGI OKOLI SVETA« — KONEC LETA 1965, TAKO VSE KAŽE, MANJ LADIJ IN MANJ NOSILNOSTI, TODA VEČJA REN-TABILNOST, VIŠJA STORILNOST IN MOČNEJŠA KONKURENČNOST — DOVOLJ LADIJ ZA POMORSKE USLUGE KOPRSKI LUKI Z LETNO ZMOGLJIVOSTJO 2 MILIJONA TON

vami za najbolj občutljive in zahtevne tovore. Vsaka bo imela pogonski motor domače izdelave z 9000 KS.

Kaj drugega se v obdobju do leta 1965 »Splošni plovbi« trenutno ne obeta, posebno ne, če ne bo moč realizirati nobenega naročila kake nove ladje v tujini. Kljub temu, če se bo zaradi izločitve zastarelih ladij zmanjšala nosilnost po tonazi, pa bo tako pomladena »Splošna plovba« po rentabilnosti in ekonomičnosti nepričnemo močnejša, zlasti še, če ji uspe predvidena pomladitev trojke »BBB«. (z)

Za razvoj pomorstva in pomor-prej tole: že v prihodnjem letu se skoga prometa ob naši obali je nam bo nakup vseh 3 belgijskih brez dvoma odločilno, kako se bosta razvijali »Splošna plovba« in »Luka Koper«. Trenutno sta si obe še dokaj vsaksebi. Program njenega razvoja pa je tako zastavljen, da si bosta čedalje bliže. Podrobneje o tem za zdaj ne kaže govoriti. To so le meditacije, uglasene na perspektivo v prihodnjem obdobju, ki naj ne samo v čustvenem, ampak v ekonomskem oziru izoblikuje naše pomorstvo in njegovo vlogo.

Za zdaj samo vprašanje: kaj bližnja leta, tja do 1965, obetajo piranski »Splošni plovbi«? S svojo floto, ki čez vse oceane vozi tovore s celine na celino, je v dosedanjih letih zarezala močno brazdo v naše gospodarstvo. Hkrati je v dobrši meri pomagala oblikovati našo pomorsko miselnost, našo pomorsko mentalitet. Čedalje bolj smo zatorej navezani nanjo, čedalje bolj tudi odgovorni zanj in njen nadaljnji razvoj.

STARO ŽELEZO MORA V STARO ŽELEZO

Kakor se nam zdijo na pogled te naše ladje lepe in kakor so nam ljube, jih je vendarle treba doumetati brez sentimentalnosti. »Splošna plovba« ima v svoji čezoceanski floti pet mladih ladij (Trbovlje, Korotan, Goranka, Piran in Bela krajina) in znano linijsko trojko »BBB« (Bled, Bohinj in Bovec). To je njena čvrsta hrbitenica, ki zmore okoli 100.000 ton nosilnosti. Ostalih 8 ladji, ki sicer zmrejo 60.000 ton nosilnosti, je starih, zastarelih. V temki v mednarodni plovbi jim že tako očitno pojema sape, da pojdejo v teh letih zaporedoma v pokoj. To se pravi v staro železo. Prva je na vrsti, tako vsaj sodijo v »Splošni plovbi« in tako kažejo računi, »Ljubljana«. Katera pojde prva za njo, še ni mogče reči. Osnovna značilnost v razvoju »Splošne plovbe« tja do leta 1965 je torej: 1. izločitev zastarelih plovnih enot, 2. nadaljnja pomladitev z novimi plovnimi enotami.

TROJKA »BBB«

Resta trojka »BBB«, ki vozi med Koprom in New Yorkom, ni več med najmlajšimi. Toda v »Splošni plovbi« pripravljajo zanj na študijski način zelo učinkovito pomlajevalno kuro. Naj-

DVE NOVI ZA »PROGO OKOLI SVETA«

Do konca leta 1963 bo dobila »Splošna plovba« dve novi linijski ladji z nosilnostjo po 8500 ton. Ena bo krščena za »Ljubljano«, za drugo še ugibajo ime. To bosta izredno hitri linijski ladji z brzino 19 milj, moderni in lepo opremljeni. A tudi neprimereno bolj uporabni za »progo okoli sveta«, kakor so tramperji »Trbovlje«, »Korotan« in »Goranka«. Ti naši novi tramperji se s svojimi nad 12.000 tonami nosilnosti obnašajo nekako pretežko, razen tega pa so tudi brez spesialnih skladis in hladilnih naprav. Novi linijski ladji bosta sicer po nosilnosti nekoliko manjši, zato pa hitrejši z urejenimi skladis ter hladilnimi napra-

meti na vse konce in kraje, kar je kolektiv piranske »Splošne plovbe«, mu ni prijetno in lahko. Ne življenje ne delo. Od 1100 ljudi, kolikor jih šteje kolektiv, jih komaj 250 stanuje v piranski komuni. Ostali so razkropljeni po drugih slovenskih in zlasti hrvaških komunah. Pomorščakov velikega pomorskega podjetja res da ni bilo in ne bo moč nikoli zgnesti v eno samo komuno. In pri »Splošni plovbi« se tudi nič ne peha za to iluzijo! Popolnoma na jasem pa so si, da je treba ustvariti pogope za takšno strnjeno, da bi vsaj polovica delovnega kolektiva imela stalno bivališče v Piranu. Še bolje, kaj pada, dve tretjini. Toda lahko je reči, težko pa je...

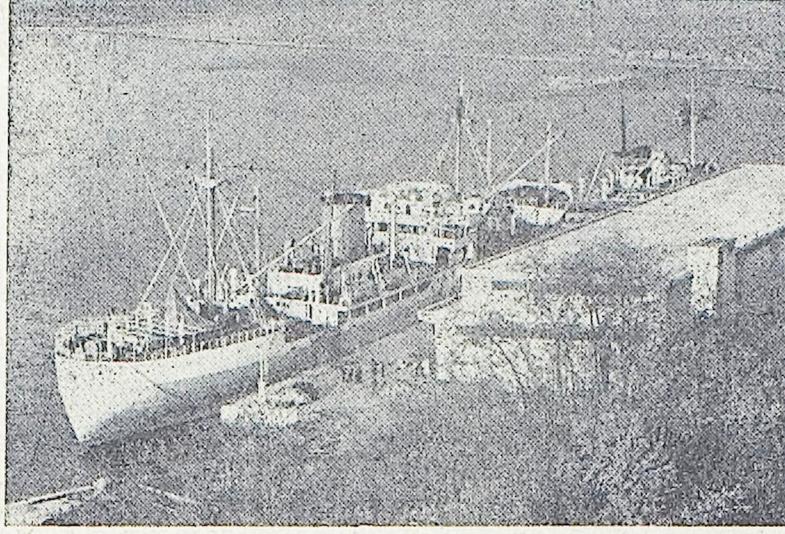
V letih 1959/61 se je »Splošna plovba« lotila načrtne stanovanjske graditve. Prvi rezultat je sedaj tu. Zgrajenih je 40 dvosobnih družinskih in 13 samskih stanovanj. Ko so pred tremi leti zastavili graditev stanovanj, so računali, da bo veljalo stanovanje povprečno okoli 3 milijone, morda sto ali dve deset tisoč čez. Tako bi torej bilo treba vložiti v prvo etapo stanovanjske graditve okoli 150 milijonov dinarjev. Ali dokončen račun za prvo etapo je precej drugačen. Namesto 150 znača 254 milijonov. Investicija je torej dražja za okoli 100 milijonov, ali za celih 40 odstotkov. Resda so se v zadnjem času gradbeni material in gradbene storitve občutno podražile. Toda prva etapa stanovanjske graditve trajala tako rekoč 3 leta, ko so se stanovanjske hiše postopoma dograjevale, ene prej, druge kasneje. In vendar ni stanovanja, ki bi bilo samo 3 milijone. Primerjamo cene posameznih stanovanj, dograjenih v različnih obdobjih! Za 8 stanovanj znača povprečna cena po 4.870.000 din. za 26 stanovanj povprečno po 3.680.000 din in za 13 stanovanj po 5.820.000 din. Sama stanovanja so skupno stala 212 milijonov. Temu je treba prišteti še 30 milijonov za izboljšanje teh stanovanj.

Med drugim je bilo rečeno, da izmed 2000 članov ZB, ki sedaj živijo in delajo v koprski komuni, skoraj 1500 aktivnih družbeno političnih delavcev. Leti se na vseh področjih javnega življenja po svojih močeh prizadevajo za utrjevanje socialistične demokracije pri nas in za pravilno uvažanje smernic novega gospodarskega sistema. Poročilo predsednika, še bolj pa razprava v kateri je sodelovalo več kakor 50 delegatov, je podrobno obravnavalo prizadevanja občinskega odbora in vodstev 28 krajevnih organizacij za izboljšanje ekonomskoga položaja bivših borcov.

Zivahnova razprava na redni letni konferenci občinskega odbora Zvezne borcev NOV v Kopru, ki je bila minuto soboto, je ponovno potrdila prizadevnost večine članov v organizacijski ter politični krepitev osnovnih organizacij ZB. Osnovo razpravi je dal dosedanji predsednik občinskega odbora Pavle Korčel z izčrpnim poročilom o delu bivših borcev in aktivistov v zadnjih dveh letih.

Med drugim je bilo rečeno, da izmed 2000 članov ZB, ki sedaj živijo in delajo v koprski komuni, skoraj 1500 aktivnih družbeno političnih delavcev. Leti se na vseh področjih javnega življenja po svojih močeh prizadevajo za utrjevanje socialistične demokracije pri nas in za pravilno uvažanje smernic novega gospodarskega sistema. Poročilo predsednika, še bolj pa razprava v kateri je sodelovalo več kakor 50 delegatov, je podrobno obravnavalo prizadevanja občinskega odbora in vodstev 28 krajevnih organizacij za izboljšanje ekonomskoga položaja bivših borcov.

Tako je v zadnjih dveh letih občinski odbor proučil 352 vlog svojih članov, med katerimi je bilo 249 prošenj za priznanje posebne delovne dobe. Pri tem delu pa je posebna komisija ugotovila, da so še vedno na dnevnem redu zahteve po priznanju delovne dobe in da prihajajo v razpravo tudi prošne s pomanjkljivo in pa celo nenesnično dokumentacijo. V omenjenem obdobju se je šološko na srednjih šolah okrog 100 bivših borcev kot izredni slušatelji in mnogi so si prisrkeli možnost prekvalifikacije za opravljanje ustreznjega poklica. Žal pa se

Motorna ladja »Bled« v novem koprskem pristanišču

STANOVANJSKE SKRBI PIRANSKIH POMORŠČAKOV

PREDRAGO

Kdor je stanovanjsko tako razmetan na vse konce in kraje, kar je kolektiv piranske »Splošne plovbe«, mu ni prijetno in lahko. Ne življenje ne delo. Od 1100 ljudi, kolikor jih šteje kolektiv, jih komaj 250 stanuje v piranski komuni. Ostali so razkropljeni po drugih slovenskih in zlasti hrvaških komunah. Pomorščakov velikega pomorskega podjetja res da ni bilo in ne bo moč nikoli zgnesti v eno samo komuno. In pri »Splošni plovbi« se tudi nič ne peha za to iluzijo! Popolnoma na jasem pa so si, da je treba ustvariti pogope za takšno strnjeno, da bi vsaj polovica delovnega kolektiva imela stalno bivališče v Piranu. Še bolje, kaj pada, dve tretjini. Toda lahko je reči, težko pa je...

Kdor je stanovanjsko tako razmetan na vse konce in kraje, kar je kolektiv piranske »Splošne plovbe«, mu ni prijetno in lahko. Ne življenje ne delo. Od 1100 ljudi, kolikor jih šteje kolektiv, jih komaj 250 stanuje v piranski komuni. Ostali so razkropljeni po drugih slovenskih in zlasti hrvaških komunah. Pomorščakov velikega pomorskega podjetja res da ni bilo in ne bo moč nikoli zgnesti v eno samo komuno. In pri »Splošni plovbi« se tudi nič ne peha za to iluzijo! Popolnoma na jasem pa so si, da je treba ustvariti pogope za takšno strnjeno, da bi vsaj polovica delovnega kolektiva imela stalno bivališče v Piranu. Še bolje, kaj pada, dve tretjini. Toda lahko je reči, težko pa je...

Kdor je stanovanjsko tako razmetan na vse konce in kraje, kar je kolektiv piranske »Splošne plovbe«, mu ni prijetno in lahko. Ne življenje ne delo. Od 1100 ljudi, kolikor jih šteje kolektiv, jih komaj 250 stanuje v piranski komuni. Ostali so razkropljeni po drugih slovenskih in zlasti hrvaških komunah. Pomorščakov velikega pomorskega podjetja res da ni bilo in ne bo moč nikoli zgnesti v eno samo komuno. In pri »Splošni plovbi« se tudi nič ne peha za to iluzijo! Popolnoma na jasem pa so si, da je treba ustvariti pogope za takšno strnjeno, da bi vsaj polovica delovnega kolektiva imela stalno bivališče v Piranu. Še bolje, kaj pada, dve tretjini. Toda lahko je reči, težko pa je...

Kdor je stanovanjsko tako razmetan na vse konce in kraje, kar je kolektiv piranske »Splošne plovbe«, mu ni prijetno in lahko. Ne življenje ne delo. Od 1100 ljudi, kolikor jih šteje kolektiv, jih komaj 250 stanuje v piranski komuni. Ostali so razkropljeni po drugih slovenskih in zlasti hrvaških komunah. Pomorščakov velikega pomorskega podjetja res da ni bilo in ne bo moč nikoli zgnesti v eno samo komuno. In pri »Splošni plovbi« se tudi nič ne peha za to iluzijo! Popolnoma na jasem pa so si, da je treba ustvariti pogope za takšno strnjeno, da bi vsaj polovica delovnega kolektiva imela stalno bivališče v Piranu. Še bolje, kaj pada, dve tretjini. Toda lahko je reči, težko pa je...

Kdor je stanovanjsko tako razmetan na vse konce in kraje, kar je kolektiv piranske »Splošne plovbe«, mu ni prijetno in lahko. Ne življenje ne delo. Od 1100 ljudi, kolikor jih šteje kolektiv, jih komaj 250 stanuje v piranski komuni. Ostali so razkropljeni po drugih slovenskih in zlasti hrvaških komunah. Pomorščakov velikega pomorskega podjetja res da ni bilo in ne bo moč nikoli zgnesti v eno samo komuno. In pri »Splošni plovbi« se tudi nič ne peha za to iluzijo! Popolnoma na jasem pa so si, da je treba ustvariti pogope za takšno strnjeno, da bi vsaj polovica delovnega kolektiva imela stalno bivališče v Piranu. Še bolje, kaj pada, dve tretjini. Toda lahko je reči, težko pa je...

Kdor je stanovanjsko tako razmetan na vse konce in kraje, kar je kolektiv piranske »Splošne plovbe«, mu ni prijetno in lahko. Ne življenje ne delo. Od 1100 ljudi, kolikor jih šteje kolektiv, jih komaj 250 stanuje v piranski komuni. Ostali so razkropljeni po drugih slovenskih in zlasti hrvaških komunah. Pomorščakov velikega pomorskega podjetja res da ni bilo in ne bo moč nikoli zgnesti v eno samo komuno. In pri »Splošni plovbi« se tudi nič ne peha za to iluzijo! Popolnoma na jasem pa so si, da je treba ustvariti pogope za takšno strnjeno, da bi vsaj polovica delovnega kolektiva imela stalno bivališče v Piranu. Še bolje, kaj pada, dve tretjini. Toda lahko je reči, težko pa je...

Kdor je stanovanjsko tako razmetan na vse konce in kraje, kar je kolektiv piranske »Splošne plovbe«, mu ni prijetno in lahko. Ne življenje ne delo. Od 1100 ljudi, kolikor jih šteje kolektiv, jih komaj 250 stanuje v piranski komuni. Ostali so razkropljeni po drugih slovenskih in zlasti hrvaških komunah. Pomorščakov velikega pomorskega podjetja res da ni bilo in ne bo moč nikoli zgnesti v eno samo komuno. In pri »Splošni plovbi« se tudi nič ne peha za to iluzijo! Popolnoma na jasem pa so si, da je treba ustvariti pogope za takšno strnjeno, da bi vsaj polovica delovnega kolektiva imela stalno bivališče v Piranu. Še bolje, kaj pada, dve tretjini. Toda lahko je reči, težko pa je...

Kdor je stanovanjsko tako razmetan na vse konce in kraje, kar je kolektiv piranske »Splošne plovbe«, mu ni prijetno in lahko. Ne življenje ne delo. Od 1100 ljudi, kolikor jih šteje kolektiv, jih komaj 250 stanuje v piranski komuni. Ostali so razkropljeni po drugih slovenskih in zlasti hrvaških komunah. Pomorščakov velikega pomorskega podjetja res da ni bilo in ne bo moč nikoli zgnesti v eno samo komuno. In pri »Splošni plovbi« se tudi nič ne peha za to iluzijo! Popolnoma na jasem pa so si, da je treba ustvariti pogope za takšno strnjeno, da bi vsaj polovica delovnega kolektiva imela stalno bivališče v Piranu. Še bolje, kaj pada, dve tretjini. Toda lahko je reči, težko pa je...

Kdor je stanovanjsko tako razmetan na vse konce in kraje, kar je kolektiv piranske »Splošne plovbe«, mu ni prijetno in lahko. Ne življenje ne delo. Od 1100 ljudi, kolikor jih šteje kolektiv, jih komaj 250 stanuje v piranski komuni. Ostali so razkropljeni po drugih slovenskih in zlasti hrvaških komunah. Pomorščakov velikega pomorskega podjetja res da ni bilo in ne bo moč nikoli zgnesti v eno samo komuno. In pri »Splošni plovbi« se tudi nič ne peha za to iluzijo! Popolnoma na jasem pa so si, da je treba ustvariti pogope za takšno strnjeno, da bi vsaj polovica delovnega kolektiva imela stalno bivališče v Piranu. Še bolje, kaj pada, dve tretjini. Toda lahko je reči, težko pa je...

Kdor je stanovanjsko tako razmetan na vse konce in kraje, kar je kolektiv piranske »Splošne plovbe«, mu ni prijetno in lahko. Ne življenje ne delo. Od 1100 ljudi, kolikor jih šteje kolektiv, jih komaj 250 stanuje v piranski komuni. Ostali so razkropljeni po drugih slovenskih in zlasti hrvaških komunah. Pomorščakov velikega pomorskega podjetja res da ni bilo in ne bo moč nikoli zgnesti v eno samo komuno. In pri »Splošni plovbi« se tudi nič ne peha za to iluzijo! Popolnoma na jasem pa so si, da je treba ustvariti pogope za takšno strnjeno, da bi vsaj polovica delovnega kolektiva imela stalno bivališče v Piranu. Še bolje, kaj pada, dve tretjini. Toda lahko je reči, težko pa je...

Kdor je stanovanjsko tako razmetan na vse konce in kraje, kar je kolektiv piranske »Splošne plovbe«, mu ni prijetno in lahko. Ne življenje ne delo. Od 1100 ljudi, kolikor jih šteje kolektiv, jih komaj 250 stanuje v piranski komuni. Ostali so razkropljeni po drugih slovenskih in zlasti hrvaških komunah. Pomorščakov velikega pomorskega podjetja res da ni bilo in ne bo moč nikoli zgnesti v eno samo komuno. In pri »Splošni plovbi« se tudi nič ne peha za to iluzijo! Popolnoma na jasem pa so si, da je treba ustvariti pogope za takšno strnjeno, da bi vsaj polovica delovnega kolektiva imela stalno bivališče v Piranu. Še bolje, kaj pada, dve tretjini. Toda lahko je reči, težko pa je...

Kdor je stanovanjsko tako razmetan na vse konce in kraje, kar je kolektiv piranske »Splošne plovbe«, mu ni prijetno in lahko. Ne življenje ne delo. Od 1100 ljudi, kolikor jih šteje kolektiv, jih komaj 250 stanuje v piranski komuni. Ostali so razkropljeni po drugih slovenskih in zlasti hrvaških komunah. Pomorščakov velikega pomorskega podjetja res da ni bilo in ne bo moč nikoli zgnesti v eno samo komuno. In pri »Splošni plovbi« se tudi nič ne peha za to il

ČLANI SINDIKALNE PODRUŽNICE KOMENSKEGA »ALUMINIJA«
SO IMELI LETNI OBČNI ZBOR

BILA JE TUDI RAZPRAVA

Tovarš L. K. iz komenskega »Aluminija« nam je poslal skrbno napisano poročilo o občnem zboru sindikalne podružnice tega mladega podjetja. Brez odlašanja je naš dopisnik prijal za perto in resnično smo bili veseli njegovega pisma.

Maloštevilno zastopstvo naše redakcije se v tako kratkem razdobju žal ni moglo odzvati oziroma udeležiti večjega dela letnih konferenc sindikalnih podružnic, ki so s svojo čedljivo posmembnijo politično vlogo postale važen činitelj pri urejanju novih odnosov znotraj podjetij — v ekonomskih enotah. V zadnjem razdobju so prav sindikalne organizacije nastopale s svojimi analizami o problemih notranje delitve sredstev, s predlogi o izboljšanju tega ali onega pravila delavske zakonodaje itd. Posebno važno torišče dela nalaga sindikalnim organizacijam vprašanje demokratičnosti znotraj podjetij, upoštevanje volje kolektiva in široko področje naloge v zvezi s skrbijo za delovnega človeka, za njegovo strokovno, politično ter kulturno izobraževanje.

Toda — ali so zares vse sindikalne organizacije naših delavnih kolektivov prilagodile svoje programe tem nalogam? Naš dopisnik sicer v enem samem sklepnu stavku omenja razpravo, vendar celotno poročilo o raz-

pravi v dopisu omenja le predsednika sindikalne podružnice, direktorja podjetja in računovodjo.

Torej kdo — in v čigavem imenu? bi se res upravičeno vprašal marsikdo, ki bi — še tako dobro poučen o lepih uspehih komenskega »Aluminija« — iskal v vsebinu poročila glasove ostalih članov sindikata, besede proizvajalcev, ki so brez dvoma tudi v tem podjetju aktivni nosilci novega sistema gospodarjenja in poglobljenega upravljanja. Ali je zares že vse tako uglašeno, da delavci in delavke ne vidijo v podjetju nobenega problema več, ki bi bil vreden omembe na tako pomembnem sestanku? Stoodostna udeležba pa le kaže, da delavci niso prišli na sestanek samo z namenom, da bi poslušali svoje predpostavljene, pozdravili predlog in sprejeli sklep o uvedbi tečajev za pridobitev kvalifikacije po strokam ter sklep o uvedbi obreda družbenega prehrane. Kakšen delež ima za vse to sindikalna organizacija? Da, če živ sam na papirju in se zapira v meje starega in preživelega pojmovanja o vlogi sindikatov, potem se upravičeno bojimo, da tudi v komenskem »Aluminiju« ta politična organizacija ni hitela s časom in da vodstvo ni dovolj skrbno posudilo svojim članom v razpravo vsebinskih sprememb in prilago-

dilo programa njeni vlogi. Ali pa je in tega naš dopisnik ni znal povedati?

Z veseljem bi sprejeli vabilo komenskih kovinarjev na njihov prvi podobni sestanek, da bi naše dobronamerne pripombe pomagale s kar najširšo razpravo osvetiliti tudi vlogo in delež priznajalcev v marljivem snovanju in utrjevanju te čvrste gospodarske organizacije. — (bb)

ZBOR PROIZVJAJALCEV OBLO IZOLA O AKTUALNIH PROBLEMIH NOTRANJE DELITVE

Podjetjem več družbene pomoći

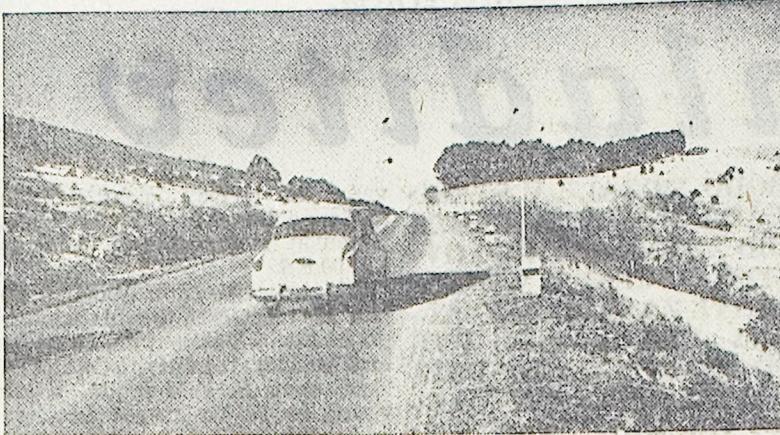
Zbor proizvajalcev Oblo Izola je na svoji zadnji seji minuli petek razpravljal o pravilnikih o delitvi čistega in osebnih dohodkov na osnovi analize, ki jo je komisija tega družbenega organa napravila v trgovskem podjetju »Mavrica« in v lesnem podjetju »Mala oprema«. Komisija je s temeljito analizo zares opravila veliko delo in poročevalci — zastopniki omenjenih dveh gospodarskih organizacij ter člani komisije zboru proizvajalcov — so osvetlili tudi nekatere pomanjkljivosti, ki v sistem notranje delitve kažejo določena nesporazumerja. Trgovskemu podjetju »Mavrica«, ki je sicer znano po smotrnom gospodarjenju in dobrem perspektivnem načrtovanju, bi na primer lahko ocitali vskljevanje pravilnika o delitvi osebnega dohodka z zunanjimi činitelji, vendar je razprava osvetlila tudi ozadje tega ukrepa.

ZAKAJ PREDNOST OSEBNIM DOHODKOM?

V »Mavrici« ne skrivajo, da so pri določanju razmerja skladni osebnim dohodki obravnavali najprej slednje, kajti bojazen, da bi v višino osebnih prejemkov zaostali za ostalimi močnejšimi trgovskimi podjetji, je potisnila vprašanje skladov v ozadje. Ljubljanski torej izhaja, da je tudi analitična ocena delovnih mest bila podprtja takšnim merilom in primerjavam. Bojazen, da bi izgubili najboljši strokovni kader, je torej premagala tudi predosek, kar delno opravičujejo s sorazmerno nizko akumulativnostjo. Ta takšno stimulacijo so se sicer zavarovali pred mikavimi ponudniki močnejših trgovskih podjetij, vendar je vprašanje, če se s plafoniranjem vrednosti posameznih delovnih mest niso odpovedali stimulativnemu ključu, ki bi v tako solidni gospodarski organizaciji in pri ekonomsko dohodki in finančni kalkulaciji moral biti bolj očitljiv.

Resda so v »Mavrici« prenesli vse pravice na ekonomsko enoto — centralizirani so ostali edinole sklad — toda zopet lahko vprašamo, ali niso že z določilom, ki pravi, da se vrednost točke do konca leta, oziroma do letnega obračuna podjetja, ne more spremeniti, zapri vrat samostojnejšemu gospodarjenju ekonomskih enot! Kazno je namreč, da je plansko kalkulativno lahko dobiti tudi med letom dejansko vrednost točke, torej tudi variančni del osebnega dohodka, ki bo po njihovem sedanjem sistemu delitve izplačljiv šele po letnem finančnem obračunu.

Sicer dopolnila določila, ki so jih sprejeli v »Mavrici«, točno določajo participacijo posameznih ekonomskih enot na osnovi kalkulacije njihovih planskih načinov, vendar niso precizirana merila, ki bi vrednost točke podredila gospodarskim uspehom posameznih enot. Razen tega je komisija

Nehote človek globlje vdahne dišeči zrak, ko se po cesti proti Kopru nad Senožečami približa temnim porom

na kratko

RAZPRAVA O REGIONALNEM PLANU

Na pobudo ObLO Postojna je bilo v petek dopoldne v Postojni prvo širše posvetovanje o osnutku regionalnega plana razvoja postojanske občine v prihodnjih tridesetih letih.

Posvetovanja, ki ga je vodil predsednik ObLO Postojna Adolf Gerzelj, se je poleg njegovih sestavljavcev udeležilo okrog štiri deset predstavnikov gospodarskega, kulturnega in političnega življenja v občini, ki so v večurni razpravi podali k osnutku vrsto pomembnih prispodb. Najbolj živahnata razprava se je razvila pri obravnavi tistega dela programa, ki obdeluje perspektivno rešitev prometnih in predvsem cestnih vozil na področju občine. Ko so govorili o tem, je nekdo zaskrbljeno pristavil, da postaja še ne razčiščeno vprašanje lokacije bodoče trase magistrale Ljubljana-Trst postojanski problem. »Ljubljana št. 2«.

Udeleženci posvetovanja so se hkrati domenili, da bo osnutek regionalnega plana postojanske občine v prihodnjih dneh pregledal s strokovne platni še nekaj komisij, nakar ga bodo dali v širšo razpravo občanom. (ma)

DELAVKE IZ HRPELJ OBISKALE DELAMARIS

Izolska DELAMARIS je nedavno zaposlila s področja hrpeljske občine 67 sezonskih delavk, ki naj bi se izčišle za eventualno stalno zaposlitev. Prevoz delavk iz Hrpelj in v obratno smer oskrbuje podjetje samo. Uprava »Delamaris« proučuje v zvezi s predstavnikom hrpeljske občine možnost ustavljivite pomožnega obrata v Kozini, kjer bi bilo zaposlenih še več delavk-domačink. Uresničitev te zamisli ovira trenutno samo že vprašanje primernega prostora oziroma stavbe, ki bi jo podjetje adaptiralo za svoje namene. J. Z.

ZA BOLJŠO POSTREŽBO!

Gospodinjsko-detalistično podjetje »Preskrba« v Sežani si močno prizadeva, da bi izboljšala in izpopolnila mrežo svojih poslovnih objektov v trgovinah in gastronomiji, ki so raztresene od Brezovice pri Komnu pa tja na Hrvatsko. Lahko bi rekli, da ne mine leto brez maksimalnih investicij v okviru zmogljivosti. V sežanski občini so bili tako leta glavni objekti samoposredna trgovina in trgovina tektila v Sežani ter trgovina v Gornji Ležetiči. Letos so dogradili v Kobleglavji trgovski lokal, na vidiku pa je še novogradnja v Fliškovici ter preureditev lokalov in nova uprava v Gabrovici pri Komnu. Sežanča in Avberu. Na novo bodo opremili tudi trgovino industrijskih izdelkov v Komnu ter razširili železniški območji v Sežani. — er

EKSPLOZIJA JI JE RAZMESARILA NOGO

V restavraciji JADRAN v Kozini se je primerila nenavadna nesreča. Ko je 20-letna natakarica Silva Sever, ki je nekaj dni prej uspešno dovršila tečaj za priznanje polkulikifikacije, strešila za točino, mizo gostom, je pod mizo s treskami eksplodirala velika slonska steklenica, pri čemer je Severjeva zadobila težje poškodbe na nogi. Ker je močno krvavila, jo je nekaj zasebnih avtomobilistov odpeljal v izolski bolnišnico. Na nekem ovinku bližu Crnega kala pa so se odpriali vrtci avtomobilov in Severjeva je zletela iz vožila na cesto. Pri padcu si je poskodovala še roko. Ponosenčko so zadržali v bolnišnici, kjer bo po skrbni negi zdravnikov prebolela nezgodno brez hujših posledic. J. Z.

SPODLETELO JI JE

Pred kratkim je doživel Maria B. iz Trsta v Sežani nekaj prav neprijetnih trenutkov. Opsekla se je s karo, ki jo je sama skuhala. V eni izmed zadružnih mesnic je »kupila« za 2.300 dinarjev, ne da bi ga plačala. Izbruh je običajno grečo in se po francosko poslovila. V mesnici so ta manever opazili. Negodovanje je povzročilo tudi pri sodržavljanih, ki so na videz pozvali. Obljubili so, da bodo sporodili, če jo bodo kje videli. Ko je hotela Maria B. zahrabila za seboj sled tako, da je napravila krožno pot okoli skupine hiš, so jo dobili v mlečni restavraciji in opozorili mersarja, ki je stopil do nje. Bruhnila je v jek, če da se ji je to primerilo prikrat, militenku, ki je pristopil, pa je dejala: »Kaj me boste sedaj zaprili, preprečili in ubili? A vsega tega ni bilo; le plačati je morala in editi z dolgom nosom.«

IZ ILIRSKIE BISTRICE

V zadnjem času so imeli v Ilirski Bistrici več sestankov ZKS, na katerih so proučevali sklep III. plenuma s prejemnimi sklepke za nadaljnje delo. Nekatere osnovne organizacije so izvelile tudi nove sekretariate in skupine. V Ilirski Bistrici bodo osnovno organizacijo nekolikanj reorganizirali. Odsej dalje bo imelo skoraj vsako podjetje svojo osnovno organizacijo.

Pred volitvami DS

Na pobudo Občinskega sindikala sveta je bilo prejšnji teden v Postojni prvo posvetovanje o skorajšnjih volitvah novih delavskih svetov. Sestanku so prisostvovali predsedniki in tajniki sindikalnih podružnic, ki so se domenili o vsebinski in tehnični plati priprav na volitve.

ZDRUŽITEV V HRUŠEVU

Pred približno dvema letoma so ustanovili v Hruševju tovarno veluriziranih izdelkov. Tako so rešili vprašanje odvisne delovne skladov v občini Hruševje. Tovarna zaposluje več kot sto ljudi, ki so povečani kmetje iz bližnje okolice. Pred kratkim je sindikalna podružnica sklicala sestanek, na katerem so se pomenili o izboljšanju in povečanju proizvodnje na načrtni za prihodnje leto. Sprejeli so predlog, da bi se podjetje združilo s podjetjem LIV Postojna, saj bi se tako laže navadljalo stroje in bi bilo moč zmanjšati del stroškov. P. V.

V kratkom bodo pričeli z deli za modernizacijo gozdne turistične ceste, ki povezuje Pivko jamo z magistralom pri Ravberkomandi. Za dela bodo porabili okrog deset milijonov dinarjev, cesta pa bo naredila pričetka letosnje turistične sezone. (ma)

Postojnska turistična kronika

Mimo obiskov naših turističnih sredиш so bile deležne velikega zanimanja v našem koprskem okraju tudi naravne zanimivosti in posebnosti. Obiskalo jih je okoli 370.000 naših in tujih državljanov. Največjega obiska je bila delna skupina s tukšimi prizori, ki je nastopila z recitacijami, petjem in odskrbljivo z določilom, ki so bile pravljene v Hruševju. To je načrtni začetek za priznanje polkulikifikacije, strešila za točino, mizo gostom, je pod mizo s treskami eksplodirala velika slonska steklenica, pri čemer je Severjeva zadobila težje poškodbe na nogi. Ker je močno krvavila, jo je nekaj zasebnih avtomobilistov odpeljal v izolski bolnišnico. Na nekem ovinku bližu Crnega kala pa so se odpriali vrtci avtomobilov in Severjeva je zletela iz vožila na cesto. Pri padcu si je poskodovala še roko. Ponosenčko so zadržali v bolnišnici, kjer bo po skrbni negi zdravnikov prebolela nezgodno brez hujših posledic. J. Z.

IZ ILIRSKIE BISTRICE

V zadnjem času so imeli v Ilirski Bistrici več sestankov ZKS, na katerih so proučevali sklep III. plenuma s prejemnimi sklepke za nadaljnje delo. Nekatere osnovne organizacije so izvelile tudi nove sekretariate in skupine. V Ilirski Bistrici bodo osnovno organizacijo nekolikanj reorganizirali. Odsej dalje bo imelo skoraj vsako podjetje svojo osnovno organizacijo.

PRED TURISTIČNO SEZONO

Upravni odbor Turistično-olepševalnega društva v Postojni je na zadnjih seji razpravljal o pripravah na turistično sezono in sklepil, da je treba povečati zmogljivosti campingov ter Pivki jami kljubi finančnim prizadevanjem na 50 pokritih ležišč. Odbor se je hkrati odločil, da izdobi poseben turistični informator za gospodinjstva in trgovske delavce. Na pobudo društva je bilo v zadnjem času v Postojni tudi več posvetovanj o postavitev novih kioskov na prostoru pred vhodom v Postojnsko jamo.

Pred tekmo v Pivki

Predtekmo v Pivki je priredila Delavška univerza v Ilirski Bistrici predavanje Sergeja Vošnjaka o sklepu III. plenuma ZJK. Predavanje je poslušalo

Naši novi naročniki

v št. 12. »Slovenskega Jadrana«

IZ KOPRA: Sabadini: Olga Sabadin, Jordan Domjo, Krmci: Jordan Umer, Mirezige: Miro Krmec, Hrvatin: Marjan Olenik, Franc Rizner, Iz ZILOLE: Ivo Dečko.

IZ PIRANE: Portoroz: Jovan Nikolič, Lucija: Jerica Troha.

IZ SEŽANE: Marica Žvob, Gorjansko: Alojz Petelin, Brje: Alojz Pangos, Marija Pangos.

IZ HRPELJ: Prešnica: Milan Pečar.

IZ POSTOJNE: Suhorje: Jože Volk, Antonija Volk.

IZ ILIRSKIE BISTRICE: Prelaze: Vinko Matko, Jože Konestabo, Anton Grilj, Viktor Pecman, Ivan Mahnič, Vinko Grilj, Franc Samsa, Anton Pecman, Janez Družina, Jože Družina, Anton Samsa, Karolina Samsa, Marija Tomazič, Vinko Kavčič, Alojz Matko, Ivan Družina, Jože Renko, Vinko Samsa, Jože Frank, Franc Novak, Jože Kuret, Mima Frank, Vinko Matko.

IZ LJUBLJANE: Ivan Ivančič.

IZ RAJLOVCA: Klavdij Trebec.

Iz Z. D. A.: Justina Hrovatin.

Kaj pa v slovenski Istri?

Drevesa pa potem gnoje z naravnim gnojem in umetnim gnojili. Na hektar površine posade 400 dreves. Za gojitev so izbrali vrste, ki morejo kljubovati tudi včernemu mrazu. Večina pridelka je namenjena za uporabo pri ribnih konzervah, ostali pa bo dajal namizno olje. Seveda bodo oljke skropili proti oljnicu muščic in si tako zagotovili zdrav pridelek. Gojitev bo vključena tudi v operacijo z zasebnimi kmetovalci. Ob teh velikih načrtih se namamo po sebi vsliljati vprašanje: Kaj pa mi v naši Slovenski Istri? Kje so obitivali načrti, o katerih smo pred leti govorili in tudi pisali? — R.

OB JAVNI RAZPRAVI OKROG VPRAŠANJ NAŠEGA ŠOLSTVA

Pouk tujih jezikov: angleščina in ruščina

V poučevanju tujih jezikov v šolah so v naši državi med posameznimi republikami pa tudi med raznimi kraji v Sloveniji velike razlike. Sekretariat republiškega sveta za šolstvo je zbral podatke, iz katerih je razvidno, da so precejšnji premiki glede razširjenosti pouka posameznih tujih jezikov (angleščine, ruščine, francoščine in nemščine), in sicer v treh največjih republikah v korist nemščine in v vseh republikah bolj ali manj izrazito krčenje pouka ruščine. Tak razvoj pouka pa ustreza ne velikim družbenim in političnim spremembam po drugi svetovni vojni in niti dažnjemu stanju, ko sta prav gočovo najbolj pomembna svetovna jezika angleščina in ruščina. Razprava, kako bi uredili ta pouk, se je zato razmahnila v vseh naših republikah.

Na podlagi predlogov in zaključkov raznih razprav je zato sekretariat ZIS za prosveto in kulturo dal predlog, naj bi naše šole ohranile sicer možnost pouka vseh štirih tujih jezikov, vendar tako, da imata prioritet angleški in ruski pred francoskim in nemškim. To prednost je treba poudariti, ker sta angleščina in ruščina izrazito svetovnega pomena. V šolah druge stopnje pa bi bilo treba učencu omogočiti, da nadaljuje učenje tistega tujega jezika, s katerim je začel v osnovni šoli.

V Sloveniji je stanje tako, da si angleščina že pridobiva prednost pred drugimi tujimi jeziki, ruščini pa bo treba tak položaj šele zagotoviti.

novitete na knjižni polici

Francoise Sagan: IMATE RADI BRAHMSA... Izdala založba Lipa. Madame Sagan nima povedati kdo ve kaj novega in tudi ne kdo ve kaj zanimljivega. Tudi njen četrti roman se po tematiki bistveno ne razlikuje od prejšnjih. Tudi tokrat nas vklene v ozek in nepremičen svet ljudi, ki žive nekje na robu življenja, isčejo svoj drobec, se srečujejo in razhajajo, si pomagajo in si sklepajo, a življenje teče mimo njih. Roman se zapleta in razpieta ob bežni ljubezni zrele ženske in mladenca, ob srečanju starejšega ljubimca zrele ženske in njegovega mladega tekmeča. Mirni potek življenja se za hib zmede, usode se med seboj prepletajo, toda ta hib mene in vse teče spet po starem daleč. Vsebina in oblika sta značilni za Saganovo in njen svet utrujenih ljubezni brez pravega cilja, tih pa risknih notči in zaslanjanega okolja.

Vajač Otvirk: V NOVO ŽIMO... Knjigo je izdala in založila založba Lipa. Zadnji roman Vajas Ocvirja je po vsebinini po tematiki vezan na njegova prejšnja romana, na roman Hajka in Soncu ni verjeti, ter tvari z njima po snovi enotno trilogijo o partizanskem življenju na Dolenjskem. Zgodba romana se dogaja jeseni leta 1943 v osrčju osovbojenega ozemlja, v kočevski okolici in v Kočevju samem. Italija je kapitulirala, na osovbojeno ozemlje so prihajali prostovoljci. Večno nit skozi številne nepovezane, možičasto nametnate dogodke pleteta komisar Fedja in njegovo deček Lavira. Okrog njiju se vzpla osrednja zgodba s psihiološko zanimalivim in idejno bogatim konfliktom. Roman odlikuje partizanska gvorica, ki je pretkana s humorjem in to daje romanu še poseben pečat.

TONE SELISKAR: BRATOVSCINA SINJEGA GALEBA. Menda ni mladinske knjige, ki bi doživel toliko ponatisov, kot jo je doživel celo slovenskega pisatelja Toneta Seliskarja. Priopoveduje nam o podjetnih dalmatinskih dečkih, ki so odkrili tihotapce in raziskovalce, ki so jih pravljili.

Luisa Dornemann: JENNY MARX. Knjiga je kar je založila založba Lipa. Zadnji roman Vajas Ocvirja je po vsebinini po tematiki vezan na njegova prejšnja romana, na roman Hajka in Soncu ni verjeti, ter tvari z njima po snovi enotno trilogijo o partizanskem življenju na Dolenjskem. Zgodba romana se dogaja jeseni leta 1943 v osrčju osovbojenega ozemlja, v kočevski okolici in v Kočevju samem. Italija je kapitulirala, na osovbojeno ozemlje so prihajali prostovoljci. Večno nit skozi številne nepovezane, možičasto nametnate dogodke pleteta komisar Fedja in njegovo deček Lavira. Okrog njiju se vzpla osrednja zgodba s psihiološko zanimalivim in idejno bogatim konfliktom. Roman odlikuje partizanska gvorica, ki je pretkana s humorjem in to daje romanu še poseben pečat.

Josip Jurčič: DOMEN, SOSEDOV SIN. Težišča Jurčičeve ustanavljanja je bila vaška povest in prav on je, ki je dal nekakšno klasično obliko. Nasledišča priopovedišču se več desetletij ni moglo izviti iz njenega vpliva in nekateri pisatelji so poneli to tudi v našem stoljetju. Jurčičeve pisanje ima na sebi čar, ki se mu ni moč ubraniti. Prav zaradi tega sodi med tiste pisatelje, katerih dela doživljajo največ ponatisov. Knjigo je izdala Mladinska knjiga, v zbirki Kondor. Opombe je napisal dr. M. Rupe.

Saul Bellow: DOGODIVŠČINE AUGIEJA MARCHA. Augie March je Američan od nog do glave. Tipično je, da bi bolj tipičen ne more biti, zato mu je pisatelj posvetil tudi delno knjigo. V njej je opisal življenje svojega junaka, ki ga je živel v vsemogodični socialni plastičnosti: od živčnega proletarskega predmetja najhujševščine do milijonarskega domača v filmskih kulis v povojuvem Parizu. Delo je izdala založba Obzorja Maribor, prevedel pa je pokojni Herbert Grün.

Janez Gradišnik: URA SPOMINA. Sestajnj krajših novel je zbranih v dokaj zajetno zbirko, ki je na zunaj prav nič po povezljivo. Iz narodno-osebodilnega boja pa po njem, iz slovenskega malomeščanskega okolja, iz kmečkega življenja iz morškega letovitša. In vendar je vsa zbirka po svojem pogledu na svet in na ljudi in seveda po svojem slogu izredno novitva. Novele so po svoji formalni plati izredno zaokrožene, jezik je iz-

Seveda pa je osnovni pogojo za uspešen pouk tujega jezika vzgoja, da zadostnega števila kvalificirana učnega kadra. Čeprav je ta kader vzgajala višja pedagoška šola in filozofska fakulteta, se

niso vsi absolventi odločili po končanem šolanju za pouk na šolah, ampak so se zapošlili drugod. Ob tem bo še prav posebno vprašanje kader za pouk ruščine.

Sekretariat sveta za šolstvo pa prihodnje šolsko leto.

bo v kratkem izdal konkreten predlog pouka tujih jezikov in ga dal v široko razpravo, sklepi pa naj bi se potem začeli izvajati že prihodnje šolsko leto.

Za strokovno šolanje: poklicne šole

Javna razprava o poklicnih šolah, v katere naj bi prerasle do sedanja vajenske, industrijske in druge šole s praktičnim poukom, pa dobiva že reformno obliko v pripomočku o nalogah na področju strokovnega izobraževanja Zvezne ljudske skupščine, sedaj pa je svet LRS za strokovno izobraževanje dal v razpravo osnutek navodil o minimalnih zahtevah in drugih pogojih, ki jih morajo izpolnjevati poklicne šole.

Poklicne šole naj bi vzgajale poklice širokega profila, vendar manjše število poklicev kot dolje. Posebna novost bo, da bo zrasla celotna organizacija poklicnih šol prav na temelju profilov raznih poklicev, ki jih bo izobilovala v zahtevala proizvodnja.

Pogoj za vpis v poklicne šole bo končana osnovna šola. Izobražba — tako teoretična kot praktična — v poklicni šoli pa mora biti popolna in zaključena za določen poklic in ne more biti pravljalcina za nadaljevanje študija na katerikoli drugi vrsti strokovnih šol. Vsako nadaljnje izpopolnjevanje izobraževanja bo možno samo v okviru poklica, kar bo naloga gospodarskih organiza-

cij oziroma družbenih služb. Vse poklicne šole pa morajo biti javne, to se pravi, da smoje vpisovati učence samo na podlagi razpisa.

Po mnenju sveta za strokovno izobraževanje je do zdaj mreža vajenskih, industrijskih in druge šole s praktičnim poukom rastla nenačrtno, zato bo treba z reformo v poklicne šole predvsem skladiti interese politično teritorialne enote. Osnutek navodila predlaga minimalno število ur za strokovno in za splošno izobraževanje. Pri tem poudarja, kako pomembno je pouk splošne izobrazbe — zlasti slovenskega jezika —, ker bo ta pouk pravljjal bodoče proizvajalce obremen na njihove funkcije v delavskem in družbenem upravljanju in jim omogočil razširitev kulturnega obzorja.

Vaša je tudi potekati praktično in teoretično vzdajanje in izobraževanje do določenem učnemu načrtu in pod strokovnim vodstvom poklicne šole, ne glede na to, kje teče izobraževalni proces.

Za proučevanje ustrezne in zadržljive mreže poklicnih šol bodo morale prispeti svoje mnenje tudi komune, ker so poklicne šole tiste, ki bodo sprejale največje del absolventov osnovne šole. Do sedanja praksa namreč kaže, da komune v svoji kadrovski politiki vse premalo upoštevajo trenutne in perspektivne potrebe in

Načelna ugotovitev je čisto lahka: spremembe, ki so razgibale naš gospodarski sistem, naše družbeno politične odnose, zahtevajo odziv tudi v kulturi, ki je sestavni del družbe in vsega razvoja. Toda novega početje bi bilo, če bi zatiskali oči pred dejstvom, da smo na kulturnem področju zastolali za ekonomskim in družbenim razvojem in da bo treba to razliko čimprej nadoknadi. Zato na številnih sejih in posvetovnih udeležencih vedno znova natrenjajo vprašanje kulture in posudarjajo, da ne moremo mimo

kulturna kronika

SREČANJE VOJVODINSKIH GLEDALIŠČ

V Novem Sadu je letos dvanajsto srečanje vojvodinskih gledališč, ki je posvečeno stoletnici ustanovitve Srbskega narodnega gledališča. Poznavači pravijo, da je tradicionalno gledališko srečanje zelo pospešilo razvoj te umetnosti v hrkrati dalo pobudo za še bolj živahnost 400 dramskih sekcijs, v katerih se udejstvuje okrog 10 tisoč amaterjev.

VELIK USPEH SLOVENSKEGA OKTETA V TUJINI

Slovenski oktet je te dni na gostovanju po Zahodni Nemčiji, kjer doživlja prodorno uspehe. Tako je na primer na koncertu v Zahodnem Berlinu pridelil občinstvu jugoslovanski umetnični prave ovacije in so moralni člani oktetka po končanem programu zapeti še sedemkrat, tako da so podaljšali spored za ved kot pol ure. Na turnejo po Nemčiji je prisel Slovenij, ki je bil po zelo uspehl nastopu na Norveški in Danski.

MEDNARODNI GLEDALIŠKI DAN

Na mednarodnem inštitutu za gledališče so sklenili, da bi vsako leto po svetu proslavljali 27. marec kot dan gledališča. Prvič bi bil tak dan letos, ko se bo 27. marca začela peteta sezona Gledališča narodov v Parizu. Na magnetofonski trak so že posneli poslanico člena francoske Akademije, pesnika in filozofa Jean Cocteauja. Poslali jo bodo vsem gledališčem v vsem radijskem postajam, da bi jo predvajale dne 27. marca poslušale oz. pred začetkom predstave. Ta dan naj bi igrali deli, ki povečujejo skupno delovanje za milijun v svetu.

Skratov povod bodo tudi uprizorjali brezplačne gledališke predstave, ponekod bodo javne knjižnice, založbe in knjigarni privedle razstave gledaliških publikacij.

KONGRES EVROPSKIH PISATELJEV

Od 11. do 15. marca je bil v Firenzah kongres Evropske skupnosti pisateljev, na katerem je sodelovalo okrog 200 tujih in 100 italijanskih pisateljev in aktivnih delavcev na področju filma, radio in televizije. Tema Kongresa je bila »Pisatelj, film in televizija«. Med pisatelji, ki so člani te evropske skupnosti, je tudi naš Nobelov nagrajenec Ivo Andrić. Sicer se je udeležila kongresa posebna jugoslovanska delegacija, v kateri je predstavljal Slovenec pesnik Ciril Zlobec. V tej organizaciji je včlanjenih 55 naših književnikov.

INTENZIVNO RAZPRAVLJANJE O KULTURI IN PROSVETI

Sveti in skladi v komunah

vsklajevanja kulturnega, družbenega in ekonomskega razvoja — še posebno, kadar govorimo o komuni kot celoti.

Podatki nam kažejo, da je udeležba kulture v proračunih zadnjega leta padala. Celo ni bila od-

aktualna tema

večna bojazen, da bodo doble leto nekatere kulturne ustanove še manj kot doslej. Se večja ne razmerja ugotovimo, če primerjam sredstva za kulturo s porastom narodnega dohodka. Ali pa

ta tista primerjava investicij za kulturo v republiškem in okrajnih ter občinskih perspektivnih planih. V republiškem namreč vidimo, da so investicije za kulturo za perspektivno obdobje od 1961 do 1965 petkrat večje kakor za prejšnje obdobje, v planih okrajev in komun pa tega razmerja še daleč ne zasledimo.

Razen investicij pa govorimo tudi o skladih za kulturo v komuni. Ta predlog ni nov, vendar se stvar ni premaknila z mrtve točke niti ob sprejemanjju novih proračunov, čeprav je že zdavnajino v sprejemljivo, da bo moral kulturo učinkovito razvijati in da bo treba to razliko čimprej nadoknadi. Zato na številnih sejih in posvetovih načel udeleženci vedno znova natrenjajo vprašanje najbolj zavoljitev ob ugotoviti, da sredstvo za kulturo s porastom narodnega dohodka. Ali pa to tista primerjava investicij za kulturo v republiškem in okrajnih ter občinskih perspektivnih planih. V republiškem namreč vidimo, da so investicije za kulturo za perspektivno obdobje od 1961 do 1965 petkrat večje kakor za prejšnje obdobje, v planih okrajev in komun pa tega razmerja še daleč ne zasledimo.

Razen investicij pa govorimo tudi o skladih za kulturo v komuni. Ta predlog ni nov, vendar se stvar ni premaknila z mrtve točke niti ob sprejemanjju novih proračunov, čeprav je že zdavnajino v sprejemljivo, da bo moral kulturo učinkovito razvijati in da bo treba to razliko čimprej nadoknadi. Zato na številnih sejih in posvetovih načel udeleženci vedno znova natrenjajo vprašanje najbolj zavoljitev ob ugotoviti, da sredstvo za kulturo s porastom narodnega dohodka. Ali pa to tista primerjava investicij za kulturo v republiškem in okrajnih ter občinskih perspektivnih planih. V republiškem namreč vidimo, da so investicije za kulturo za perspektivno obdobje od 1961 do 1965 petkrat večje kakor za prejšnje obdobje, v planih okrajev in komun pa tega razmerja še daleč ne zasledimo.

Razen investicij pa govorimo tudi o skladih za kulturo v komuni. Ta predlog ni nov, vendar se stvar ni premaknila z mrtve točke niti ob sprejemanjju novih proračunov, čeprav je že zdavnajino v sprejemljivo, da bo moral kulturo učinkovito razvijati in da bo treba to razliko čimprej nadoknadi. Zato na številnih sejih in posvetovih načel udeleženci vedno znova natrenjajo vprašanje najbolj zavoljitev ob ugotoviti, da sredstvo za kulturo s porastom narodnega dohodka. Ali pa to tista primerjava investicij za kulturo v republiškem in okrajnih ter občinskih perspektivnih planih. V republiškem namreč vidimo, da so investicije za kulturo za perspektivno obdobje od 1961 do 1965 petkrat večje kakor za prejšnje obdobje, v planih okrajev in komun pa tega razmerja še daleč ne zasledimo.

Razen investicij pa govorimo tudi o skladih za kulturo v komuni. Ta predlog ni nov, vendar se stvar ni premaknila z mrtve točke niti ob sprejemanjju novih proračunov, čeprav je že zdavnajino v sprejemljivo, da bo moral kulturo učinkovito razvijati in da bo treba to razliko čimprej nadoknadi. Zato na številnih sejih in posvetovih načel udeleženci vedno znova natrenjajo vprašanje najbolj zavoljitev ob ugotoviti, da sredstvo za kulturo s porastom narodnega dohodka. Ali pa to tista primerjava investicij za kulturo v republiškem in okrajnih ter občinskih perspektivnih planih. V republiškem namreč vidimo, da so investicije za kulturo za perspektivno obdobje od 1961 do 1965 petkrat večje kakor za prejšnje obdobje, v planih okrajev in komun pa tega razmerja še daleč ne zasledimo.

Razen investicij pa govorimo tudi o skladih za kulturo v komuni. Ta predlog ni nov, vendar se stvar ni premaknila z mrtve točke niti ob sprejemanjju novih proračunov, čeprav je že zdavnajino v sprejemljivo, da bo moral kulturo učinkovito razvijati in da bo treba to razliko čimprej nadoknadi. Zato na številnih sejih in posvetovih načel udeleženci vedno znova natrenjajo vprašanje najbolj zavoljitev ob ugotoviti, da sredstvo za kulturo s porastom narodnega dohodka. Ali pa to tista primerjava investicij za kulturo v republiškem in okrajnih ter občinskih perspektivnih planih. V republiškem namreč vidimo, da so investicije za kulturo za perspektivno obdobje od 1961 do

Zanovi sistem tekmovanja

25. marca začetek okrajnega prvenstva v rokometu

Konec marca bo v Kopru redna letna skupščina okrajne zveze za telesno vzgojo. Na njej bodo sprejeli nove pravilnike o poslovanju okrajne in občinskih zvez za telesno vzgojo: To bo širša akcija v republiškem merilu, da bi prišli do enotnih pravilnikov v duhu sklepov zveznega in republiškega kongresa telesne kulture. V zvezi s tem bodo člani IO okrajne zveze obiskali občinska središča ter se s tamkajšnjimi telesnovzgojnimi delavci pomenujti o osnutku, ki bo šel v razpravo na skupščini.

Na skupščini bodo sprejeli tudi vrsto sklepov o tekmovalnem sistemu v komunah. Gra za sistem, ki naj vključi v tekmovanje čim več mladine in članov delovnih kolektivov. Zlasti pa bo važno povestiti vso pozornost pionirskim igram, ki jih bodo letos izvedli pod gesmom »Leto telesne kulture

mladih«. Prav bi bilo, če bi že zdaj začeli razmišljati o organizaciji mestnih pionirskeh lig.

Na skupščini bo potrebno temeljito obdelati tudi vprašanje kadrov in športnih objektov. Zlasti glede finansiranja športnih objektov smo v težavnem položaju, saj je vse premalo razumevanja tako pri občinah kot pri gospodarskih organizacijah. Prav bi bilo, da bi vse te probleme temeljito proučili v okviru občinskih zvez in društev in prisli na skupščino z gradivom, ki nam bo porok za bogato razpravo in konkretna napotila.

Vse spomnjeni sklepi so predlagani na skupščini, ki bo vodila skupščina zvezne zveze.

Slabo vreme čez zimo s snegom in se zdaj trajajočim deževjem prizadelo naše vrste. Posebno pereča je obnova celotnega cestišča med Razdrtim in Postojno, nič boljše pa ni na drugih odsekih. Celo na obali, kjer so nekoliko boljši vremenski pogoj in vsaj snega ni, je cesta mnogokratne krake uničena in terja najnujnejše popravilo. V silno slabem stanju so predvsem tudi vsa avtobusna postajalščka oz. Izgibalščka. Na sliki:

Čakamo na prvo žrtev

Ko je pred dvema letoma izšla uredba, da zaradi varnosti ne smejo ustavljanje avtobus na označenih vmesnih postajalščkah na cestah I. in II. reda, je bilo treba precej potrošenje, da so odgovorni činitelji uredili ob cestah predpisano izgibalščo. Marsikje so se včasni lotili urejanja izgibalšči sami in precej nestrokovno. Čeprav ni bilo malo primerov, da so nekje ob cesti, kjer se jim je zdel primeren prostor, enostavno določili lokacijo za izgibalščo, ne da bi pred tem teren primereno utrdili.

Posedelec takšne izgibalšči in kasnejša zanemarjenosti teh prostorov, ki bi jih moral povsod obnoviti, je danes že takoj odpovedal in očitno, da bi vsake odlašanje pomenilo podcenjevanje najbolj preteče nevarnosti na naših cestah.

Zadeva ni malenkostna, saj gre kar za 65 takšnih izgibalšči na cestah I. in II. reda v našem okraju. Večina izgibalšči je bolj podobna motvorju in vozniških v cestnih dneh, ko zaredi vode na moč oceniti globine kanal, ustavlajo kat na cesti. Seveda s tem kršijo predpise in kar je se hujše — neposredno ogrožajo varnost prometa.

Vendar so posledice ustavljanja na izgibalščih se hujše: naj omenimo najprej okvare na vozilih in nepravilno vstopanje in izstopanje potnikov v blatu ali vodi, omemljene nevsečnosti pa naravnost grozljivo dopoljuje tretja nevarnost: avtobusi prenašajo na cesto blato, da so doma-

la vse ceste ob izgibalščih spolzke. Kaj pomeni spolzka cesta za vozilice motornih vozil, ni treba posebej pojasnjavati, saj so že doslej na teh mestih zabeležili — k sreči — več lažjih prometnih nezgod. Katske so lahko posledice na spolzki cesti v času poletne sezoni, si ni težko zamisliti!

Sa tole: doberšči del cestnih robov je ob slabo urejenih izgibalščih že močno okrušen. Ponekod so takšne slavnerke v asfaltu že pravcate kot kanale, globoke tudi do 20 centimetrov ter se zajedajo edalje bolj globoko v cestišče.

MALI OGLASI

Polkvalificirana kuharica isče službo v menzi, internatu, ali v gostinstvu. Potrebna ji je soba. Naslov v upravi lista.

Zamenjam dvosobno stanovanje s kuhinjo in vrom, Škofije I. za enakovredno v Kopru. Ponudbe v upravi lista pod »Udobnost«. Kuhinjsko pohištvo belo v odličnem stanju in divan prodam. Ponudbe pod »1934«.

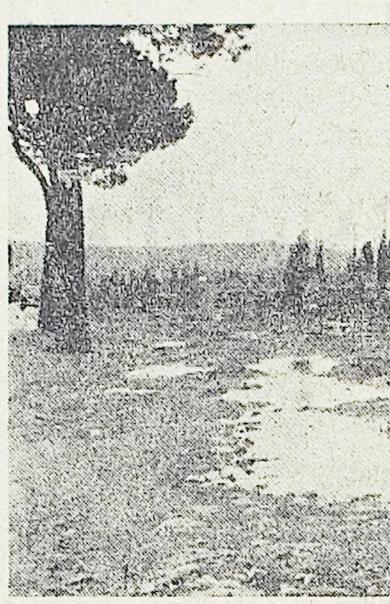
OB VAŠIH OBISKIH V TRSTU

ne izpuštam obiska trgovine »MAGLIABELLA« na Corsu Goričkardi št. 11 (Bariera) nekaj korakov od avtobusne postaje.

Pri nas boste našli veliko izbiro pletenin, nogavic in perila za dame, gospode in otroke po najnižjih cenah v Trstu. Postreženi boste v vašem jeziku!

Proti izreku tega oglasa prejmete dario!

STALNO HONORARNO MOČ za vzdrževanje počitniškega doma v Piranu sprejme takoj trgovsko podjetje PETROL v Ljubljani. Ponudbe pošljite na PETROL, Ljubljana, Vošnjakova ulica.

pisma uređništvu

MUZEJ TUDI NA KRASU

Preteklost našega Kraša je tako presta, zanimiva in tudi tako specifična, da bi vsekakor zaslужila svoj lastni muzej. Kraš je rodil pesnike, pisatelje, znanstvenike, heroje NOB. Vrh tega pa je pol tudi pokrajskih znamenitosti. Vse to naj bi dalo muzeju, ki bo moral biti seveda v Sežani, svojstveno obeležje. Gradiva za muzej je po naših vseh še obilo. K temu delu bi morali prisločiti na pomoč predvsem prosvetni delavci. Vendar bi morali s tem delom pričeti čim prej, zakaj stari ljudje umirajo, svoje spomine nese s seboj v grob, kar zadeva pa predmetov muzejske vrednosti in dokumentov in drugega gradiva, se pa vedno bolj izgublja po raznih »kaščah«. Muzej bi moral imeti tudi svoj oddelok, ki naj bi bil posvečen ljudski revoluciji in letom po zadnji vojni. Spomnimo se naših žrtev, pomanjkanja, demonstracij v času ZVU in odločnega nastopa prebivalstva, ko je zahtevalo priključevanje k domovini. Naša dolžnost je, da vse v verno in čim bolj očitljivo prikažemo našim otrokom in znamenec.

Ko postavljamo danes vpranje tako, moramo tudi takoj ugotoviti, da v lanskem letu kot ravan letu petletnega obdobja nismo v investiranju dosegli postavljenih ciljev. Razlika je tu morda večja kot v proizvodnih dejavnostih, kar ima lahko tudi težje posledice. Ce merimo namreč uspeh v investicijski izgradnji po višini sredstev, ki smo jih n. pr. plani vložili v ta namen, moramo ugotoviti, da smo našem okraju vložili za približno štiri milijarde manj kot smo predvidevali. To pa je znaten znesek, ki predstavlja skoraj četrino vsega, kar bi moral našli za investicije.

Iskali smo vzroke za tako nastale, ko bi ustavljali muzej. Potrebo bi bilo dobiti denarna sredstva, primerne prostote in še mnogo drugega, vendar bi bilo mogoče vse to s pomočjo skupnosti premagati. Zelel bi, da bi o tem povedal svoje mnenje še kak drug človek, ki mu je pri srecu naš Kraš.

Alojz Vidmar

zdravila ne moremo dobiti v naših lekarnah, posebno še, ker ga je predpisal naš zdravnik in ga priporočil za zdravljenje.

Albin Vidmar,
Krajna vas

Opomba uređništvu: Ko je zdravnik prepisal omenjeno zdravilo, je menil, da ga na recept lahko kupimo v naših lekarnah. Verjetno je za to mast zvezdel iz kakšne inozemske medicinske ali farmacevtske literature. Ker pa je znano, da v naših lekarnah ni moč dobiti vseh najnovejših medicinskih preparatov iz drugih držav, bi veljalo priporočiti vsem bolnikom, naj v primeru, če ne dobijo predpisane zdravil, zaprosijo lečeciga zdravnika za drugi preparat, ki je v prodaji. Znano je namreč, da so razna zdravila na razpolago v manjših količinah v tej ali oni lekarni in jih zato iščemo od Kopra do Ljubljane in celo še v sosednjih republikah, toda v primeru, če lekarnar ugotovi, da takšno zdravilo še ni v prodaji — kot je bilo v tem primeru v Kopru — naj bi tovaris Vidmar in še mnogo drugih, ki naletijo na podobne težave — takoj obvestili svojega zdravnika, da bi napisal drug recept.

Dobro se zavedam težav, ki bi nastale, ko bi ustavljali muzej. Potrebo bi bilo dobiti denarna sredstva, primerne prostote in še mnogo drugega, vendar bi bilo mogoče vse to s pomočjo skupnosti premagati. Zelel bi, da bi o tem povedal svoje mnenje še kak drug človek, ki mu je pri srecu naš Kraš.

Alojz Vidmar

Tovariš uređnik!
Moja 4 mesece starha hčerka je v zadnjem tednu februarja zbolela zaradi vnetja kože. Zato jo je pregledal zdravnik in predpisal zdravilo. Toda tega zdravila ni sem mogel dobiti v sežanski ni niti ne v koprski lekarni. Dobil sem le priporočilo, naj skušam to zdravilo najti v Ljubljani.

Tega priporočila nisem sprejel, načas sem si zdravilo nabavil v Trstu za 500 lir. Gre za Hydrotrečine-mast. Zato se upravljam, zakaj tako cenenega

To je ona! Boljša in cenejša!

Okraina komisija za rokomet je sklenila, da bo začetek okrajnega prvenstva v moških v ženskih rokometnih ligah 25. marca. V obenih ligah vodijo Pirančani. V moški ligi so bili preprečeni v prvi in v zelo verjetno bodo naslov obdržali tudi v spomladanskem delu prvenstva. V boji za prvo mesto utegnute so posesti ESS Koper, kaže pa, da so tudi člani Partizana Koper precej izboljšali formo. Preteklo nedeljo so gostovali v Pulu in izgubili srečanje s tamkajšnjim klubom z 9:11. Renomirani domaćini so nudili močan odpor.

V ženski ligi pa bo verjetno osvojilo prvo mesto koprsko Učiteljsko, kajti jesenske zmagovalke (Piran B) igrajo izven konkurenčne.

Za začetek prvenstvene sezone se

Ne gre le za garaže!

Pojasnilo Ravnateljstvo gimnaziale o garažah na športnem igrišču, ki ga je objavil Slovenski Jadran v zadnjih številkih, nikar ne more zadovoljiti koprskih športnikov. To pojasnilo se suhoperko oklepne nekaj pravnih ovir, ki so nastali v pisarni Ravnateljstva in se izgubila moralna odgovornost do objektov, ki služijo športu in razvedrili mladine. Kaj hočemo s tem rešiti? Nobenega dvoma niso da imajo koristnik garaž lepo spisane in potrjene pogodbe, toda ali naj pričemo pogodbo za vrat, če so garaže utemeljile že takomu sportni teren, če voziilo avtomobil mimo igrišča, če so zasuli s pescem jamo, ki je služila za skok v visino, če se bo dalo spomnil, da bo avto na dvorišču pral, itd. Ali naj dajki dnevno diskutirajo o tem, kaj pise v pogodbi in kaj se bo dogajalo, oziroma kaj se se bo dogajalo? Mislimo, da je to nemogoče, kajti ne gre za diskusijo o pogodbah, ampak za principijsko vprašanje, kdaj in zakaj je dovolj postaviti garaže na

Ljuban Omladič

Mala kronika iz naših komun

ROJSTVA

V koprski porodnišnici so rodile: AURELIJA DJURDJEVIC iz Buje — deklica; MARCELA SEKAC iz Gabrovce — deklica; MARIJA KRSZINSKI iz Kopra — deklica; MAJDA MLAJKAR iz Jagodje — deklica; TATJA NARO PLOJ iz Pirana — deklica; MARINA SLUGA iz Rodike — deklica; FRANCISKA BEDNARIK iz Gradine — deklica; ANITA RADEVIC iz Gorenja — deklica; HELENA KOVARIC iz Tublja — deklica; MILKA ZORZ iz Jagodje — deklica; VERONIKA STELL iz Seče — deklica; FEDERICKA PAHOR iz Skofije — deklica.

V postojnski porodnišnici so rodile: ANTONIJA PENKO iz Zagorja — deklica; IVANA LONCAR iz Cerknje — deklica; ANA ZAVADLAV iz Novih Goric — deklica; AVGUSTIN CEBOKELJ iz Dobrovege — deklica; EMA ZBOGOR iz Anhovega — deklica; HELENA KOCVET iz Sežane — deklica; MARINA LENARCIC iz Narine — deklica; SONJA FURLAN iz Novih Goric — deklica; ALDA KRIŽANCA — deklica.

V postojnski porodnišnici so rodile:

ANTONIJA PENKO iz Zagorja — deklica; IVANA LONCAR iz Cerknje — deklica; ANA ZAVADLAV iz Novih Goric — deklica; ROZINA KODELJA iz Gorenje — vasi — deklica; MARINA TERCELJ iz Erzelje — deklica; ANGELA SKVARCA iz Gorenje — deklica; ZOFIA HVALA iz Zalog — deklica; BARBIJELA KUHAR iz Ajdovščine — deklica.

V POSTOJNI: FRANC CEHOVIN iz Postojne, star 74 let.

V SEŽANI: URŠULA KAVCIC iz Sežane, star 59 let.

ILIRSKA BISTRICA: JAKOB MALECKI iz Sembli, star 81 let; MARINA ZAGAR iz Dol. Zemona, star 70 let; ANTON MRŠNIK iz Sežane, star 73 let; IVANA SAJN iz Merč, star 57 let; MARINA JAKSETIC iz Zablič, star 86 let.

V UMRLI:

V KOPRU: IVAN FABEC iz Zabiča, star 69 let; MARIJA SAV iz Pobegov, star 82 let; MICHELE ANGELINI iz Pobegov, star 75 let.

V POSETOJNI: FRANC CEHOVIN iz Postojne, star 74 let.

V SEŽANI: KARINA KERKOVIC iz Sežane, star 59 let.

DELAMARIS: Valerija Jakac, Cvetka Lazar, Cvetka Palčič, Jožica Sedlar, Marija Žnidar.

GP GRADBENIK: Danilo Adamič, Bruno Kleva, Džuro Kolarčić, Danilo Kosmina, Anton Nabernik, Ivan Zlogar.

KMETIJSKI KOMBINAT KOPER — PODRUŽNICA IZOLA: Ivan Dodik, Silvo Krampf, Margerita Kuntjak, Fabjan Medica, Jože Pribac, Lino Sorgo, Karlo Zlatič.

LP MALA OPREMA: Amelija Blaževič, Albin Cotič, Ivan Franca, Antica Plečko, Silva Rihtar.

MEHANOOTEHNika: Lidija Herkov, Franc Solar.

OBJO IZOLA: Stojan Droč, Davorin Rešec.

I. OSNOVNA SOLA IZOLA: Remigij Kleva.

PLETILSTVO RASICA: Zofija Galbati, Ena Stumber, Vida Zidar.

PLMI IZOLA: Ivan Borko, Džuro Marjanović.

RUDA IZOLA: Rafael Fabjan, Alojz Jelovčič, Karlo Morato.

— — —

O B V E S T I L O

Regina Prešeren, stanujoča v Izoli, Prešernova št. 6, obveščam, da nisem plačila nobenih dolgov za možem Francetom Prešernom.

P R E K L I C

Podpisani Viktor Ferenc iz Valdoltre 83, obžalujem žaljive besede in postopek, ki sem ga napravil napram Danici Nikolici iz Lovrana.

Nogometni vrvež pred prvenstvom

Tudi preteklo nedeljo so nogometni primorski enajstoric počasno odločala kondicija gostov. Prvo moštvo Tomosa pa je premagalo Vipavo s 4:0 (3:0). Koprčani so prikazali zadovoljivo igro zlasti v prvem polčasu. V premoči so bili tudi v drugem delu igre, vendar je na njihove reali-

zacijske sposobnosti vplivalo tudi igrišče, saj je žoga večkrat občala v blatu. Od Koprčanov moramo pohvaliti zlasti Pogačnika, odlikoval pa se je tudi Furlanič, ki je izjemoma enkrat takoj oddal žoge.

Igrali »Delamarisa« so tudi v nedeljo dokazali, da so v odlični formi. Premagali so namreč moštvo B Rijeke s 5:1. Sicer je v B moštvo Rijeke nastopilo tudi nekaj igralcev sindikalnih ekip, vendar to uspeha domaćinov ne zmanjuje, saj so prikazali tako kombinatorno igro, da bi se jim tudi močnejši nasprotnik težko upiral. Kolikor bi bilo igrišče bolj primereno za igro, bi bil lahko izid še precej višji v korist Izolčanov.

Zdravniški pregledi otrok. Skrb za telesno in duševno zdravje mladine, je ena od poglavitih nalog naše družbe. Pri izvajanjem programa priznaju občinski odbor Jugoslovenskih plonirskih iger načrto podprtosti.

Odbor Jugoslovenskih plonirskih iger občine Koper bo razvijal svojo dejavnost v tem letu telesne kulture mladih v najtejnji povezavi z občinsko zvezo za telesno vzgojo, organizacijami Ljudske tehnike, Ljudske mlaðine Slovenije, Društve prijateljev mladih, organizacijami Rdečega kriza, osnovnimi telesno-vzgojilnimi in športnimi organizacijami, šolami, plonirskimi odredi in stanovanjskimi skupnostmi.

Ob sprejemljanju občinskega programa je odbor Jugoslovenskih plonirskih iger razpravljal o stanju telesne kulture in športa v občini in sprejet naslednje sklepe, ki jih priznata:

1. gradnja manjših športnih igrišč pri šolah (telovadščišča, igrišča za odbojko in malim rokometu);
2. gradnja manjših športnih in otroških igrišč pri stanovanjskih skupnostih;
3. estetsko ureditev igrišč;
4. ustavljvanje mladinskih in plonirskih brigad za prostovoljno delo pri gradnji in urejanju igrišč;
5. vključevanje mladih v vodstvo telesnovzgojnih in športnih organizacij;
6. Razvijanje dejavnosti Rdečega kriza;
7. Razvijanje dejavnosti Ljudske tehnike;
8. Razvijanje taborniških organizacij;
9. Proslavljanje Dneva mladosti,
10. Udeležba najboljših ekip na "Postoju ob žiči" okupiranje Ljubljane;
11. Tekmovanje za šolski športni znak;
12. Razvijanje zaostalih športnih paragon v občini:
- a) vodni športi,
- b) atletika;
13. Organizacija športnih prireditev, ki jih vodi mladina sama;
14. Razvijanje novih oblik športnih dnevov v šolah;
15. Razvijanje dnevnov otroških iger;
16. Organizacija športnih tekmovanj za prvenstvo občine Koper:
- a) v teku čez drn in strn,
- b) v atletiki,
- c) v plavanju,

d) v jadranju,

e) v malem rokometu,

f) v namiznem tenisu,

g) v strelnjanju,

h) v šahu,

i) v igri med dvema ognjem.

15. Zdravniški pregledi otrok.

Skrb za telesno in duševno zdravje mladine, je ena od poglavitih nalog naše družbe. Pri izvajanjem programa priznaju občinski odbor Jugoslovenskih plonirskih iger načrto podprtosti.

USPELA TELOVADNA AKADEMIA

TVD Partizan Sežana je pretekel ponедeljek pripravil telovadno akademijo, ki ji je prisostvovalo blizu pet sto gledalcev. Odprlo je predsednik občinskega sveta za telesno vzgojo in predsednik društva Franc Troha, ki je podelil diplome najboljšim telovadcem-pionirjem ter vsem zaslужnim vaditeljem, med njimi še vedno neutrudnemu Janiku Perettonu.

Program akademije je obsegal parterne vaje, proste vaje in vaje na orodju, izvajali pa so ga pionirji, pionirke in mladince.

Akademija je prikazala zimsko dejavnost in je bila uvod v letosnjene pionirske igre, hkrati s tem pa tudi priprava na občini zbor društva, ki bo 19. tega meseca.

PRVO SREČANJE V OKVIRU PIONIRSKIH IGER

V okviru Plonirskih iger, ki nosijo letos naslov »Leto telesne kulture mladih«, je koprsko Učiteljsko organiziralo prvenstvo v namiznem tenisu. Udeležba je bila zadovoljiva, saj so vsi razredni postavili svoje ekipe. Največ uspehov je imel III.b razred, ki je v finalu premagal II. letnik. Tretje mesto je zasedla ekipa III.a. Med posamezniki je bil najboljši Savron, odlikovali pa so se še Tomič, Mršnik in Batistič.

vili nepotrebni prepiri. Če so sodnike odločitve napâne, naj to ugotavljajo pristojni forumi, ne pa igralci!

Na prvenstveno sezono se pripravljajo tudi goriški nogometni. Prvak okraja Branik je imel v gosteh člana slovenske koniske lige Ljubljano in tesno izgubil 2:4.

Končno naj še omenimo, da je komisija za nogomet že določila začetek spomladanskega dela prvenstva koprske okrajne lige. Prvo kolo bo 8. aprila z naslednjim razporedom: Ilirska Bistrica—Sidro, Postojna—Tabor, Pivka—Delamaris in Tomos—Jadrans.

Moštvo Streletskega društva Hruševje s Petrom Skerjancem, občinskim pravkom postojanske komune za Zlato puščico za leto 1962

STRELJANJE

SD Center (Postojna) v vodstvu

V nadaljevanju zimskega prvenstva občine Postojna v strelnjanju z zračno puško sta bili v preteklih dneh na sporednu dve koli. V vodstvu lige je še zmeraj moštvo SD Center Postojna, ki je

po treh kolih še neporaženo, dočim sta ostali brez točke moštvi Srednješolec in Prestranek.

Rezultati II. kola: Center — Srednješolec 1672 : 1549, Planina Udarnik 1578 : 1502, Pivka

Srednješolec 1571 : 1434, Gozdarski center — Prestranek 1545 : 0 in Borac — Proleter 1548 : 1306.

Rezultati III. kola: Center — Srednješolec 1611 : 1298, Pivka — Planina 1573 : 1544, Gozdarski center — Borac 1567 : 1513, Gozdarski — Udarnik 1530 : 1462 in Proleter — Prestranek 1434 : 0.

Po tretjem kolu so moštva tako razvrstena na prvenstveni tabeli: SD Center Postojna in SD Pivka 6 točk, SD Planina, SD Borac in SD Gozdarski center 4 točke, SD Gozdarski, SD Udarnik in SD Proleter 2 točki ter SD Srednješolec in SD Prestranek brez točke. (ma)

NA KRATKO

V Gorškem okraju so sestavili zelo pester spored letosnjih lahkoatletskih prireditvev. Ze konca marca se bodo začela občinska prvenstva v spomladanskem krosu, v začetku aprila pa nem prvenstveni v krosu. V aprilu in maju bodo občinska prvenstva v lahiči atletiki, v drugi polovici maja pa spomladanski del okrajnega prvenstva.

Večji nastop pripravljajo v okviru festivala telesne kulture, 27. maja, v Novi Gorici, medtem ko bo v oktobra zaključni del okrajnega prvenstva. Razen tega bodo organizirali tudi tečaje za sodnike in vaditelje ter omogočili najboljšim atletom 10-dnevni trening pod strokovnim vodstvom. Sprežili so tudi predlog za srečanje med organizatorji in delavci.

Večji nastop pripravljajo v okviru festivala telesne kulture, 27. maja, v Novi Gorici, medtem ko bo v oktobra zaključni del okrajnega prvenstva. Razen tega bodo organizirali tudi tečaje za sodnike in vaditelje ter omogočili najboljšim atletom 10-dnevni trening pod strokovnim vodstvom. Sprežili so tudi predlog za srečanje med organizatorji in delavci.

Na pobudo občinskega odbora Socialistične zveze je bila v nedeljo v Piranu občinska konferenca Ljudske tehnike, ki bi jo lahko imenovali tudi ustanovno, kajti v Piranu je občinski odbor kmetijskih strojnikov v Piranu. Raziskovali so vse problemi, ki bi jih lahko znatno pomagali novi občinski odbor Ljudske tehnike.

Predele kritike na konferenci je bilo tudi delo jadralnega kluba »Pirat«, ki pa se mu zdaj obetajo boljši časi. Piranska ladjevinica je namreč prevzela nekaj patronat nad njim in tako upravljeno lahko pričakujemo, da bo delo kluba zaživel in da se bo tudi v našem najpomembnejšem turističnem središču ob morju razvilo jadralstvo, ki bo lahko sodelovali z vodstvom načrta za leta 1963.

Na občinski konferenci Ljudske tehnike so vseh teh problemih obširno govorili, zlasti avtomoto društvo, katerega predstavniki so iskali krivdo za nedejavnost v premajhni pomoci Socialistične zveze. Diskusija pa

je pokazala prav obratno, med drugim jim je občinski odbor SZDL preksrel vozilo za šoferske tečaje. Iz diskusije je bilo tudi razvidno, da ima piransko Avto-moto društvo zelo dobre pogoste za delo, predvsem po morju, članji tega društva napravili red v svoji hiši, pri čemer jim je bilo čutiti pomanjkanje povezave. Tako je zadnje čase delo Avto-moto društva hromilo slabu vzdusje med odborniki, tudi jadralni klub »Pirat« že dve leti životlini, uspešnejši so bili modelarji in delno radioamatieri.

Končno so na konferenci govorili tudi o ustanovitvi društva kmetijskih strojnikov v Piranu, ki naj bi organiziralo tečaje in izvedlo razna tekmovanja. Padel je tudi predlog, da bi v Piranu vsako leto organizirali Dan ljudske tehnike, ki bi bil nekaka revija dejavnosti te organizacije za tehnično vzgojo. Pri vseh teh akcijah bo imel pomembno vlogo novi občinski odbor Ljudske tehnike, ki bo bodoval v usmerjal delo posameznih klubov in društev. Glavna naloga vseh organizacij — to so večkrat poudarili na konferenci — pa bo pritegniti mladine v organizacijo Ljudske tehnike, kajti le na ta način bo organizacija izpolnila svoje velike naloge pri tehničnem izobraževanju in vzgoji novih kadrov. — B.T.

BESEDA O SPECIALIZACIJI POSLOVALNIC PRI TRGOVSKEM PODJETU »SOČA« V KOPRU

Napori za zadovoljitev potrošnikov

Trgovsko podjetje »Soča Koper« si že od ustanovitve nenehno prizadeva zadovoljitev svoje potrošnike. Z bogato izbiro blaga in solidno postrežbo si je v tem pogledu pridobil že dokajšnjega priznanja. Iz leta v leto modernizira stare in odpira nove poslovalnice. Tako so lani odprli novo trgovino z elektro-materialom, trgovino konfekcije, kjer sproti izvršujejo tudi manjša popravila, dalje so odprli novo poslovalnico z usnjeno galerijo, letos pa si prizadevajo s specializacijo poslovalnic za določene vrste blaga nuditi potrošnikom še bogatejšo izbiro ter jim pri nakupovanju prihraniti čas tekanja iz ene trgovine v drugo. Mnogi, zlasti zunanjci potrošniki na tej specializaciji še vedno nesčesar. Zato smo obiskali nekatero »Sočino« poslovalnico in zastavljali potrošnikom vprašanja: ali so z novimi specializiranimi trgovinami zadovoljni, kaj v njih pogrešajo in ali imajo v zvezi z izboljšanjem postrežbe še kakšne karistne predlage in pripombe. Zvedeli smo marsikaj zanimivega. Preberite o tem ta naš sestavek.

Minulo soboto dopoldne v trgovinah ni bilo posebne gnezde. Nemara tudi zaradi deževnega vremena. Sice imajo koprski trgovci veliko dela.

Prišla je urigtat naročeni nadomestni del za uvoženi gospodinjski aparat. Pri »Soči« bi jih radi ustregli, s korespondenco dokazujejo, kolikokrat so že zahtevali rezerve dele od uvoznika — vendar do zdaj še zamaš. Ceprav zvezni predpisi zagotavljajo v celo pogojuje uvoz vseh strojev in naprav samodolčenem uvozu rezervnih del, zanje, vendarle v tem pogledu še vedno nekje nekaj skrplje. Gotovo bo v tem pogledu treba zagotoviti več dnužbenih kontrole, trenutno pa položaj narekuje potrošnikom in trgovcem v maloprodajni veliko mero preveldnosti.

POHVALNO

IZ AJDOVŠČINE

Franc Božič je prišel iz Ajdovščine. Trgovino elektro-materiala večkrat pride. Torkat je nameraval kupiti nekaj avtomatično napravo za svoj hišni vodvod. Poprej so jih

pri »Soči« imeli, zdaj pa že ne več. Poše so. Imel je smolo.

Toda ne gleda na to smatram, da je »Soča« s specializacijo veliko pridobil. Doslej sem še vse dobil, kar sem iskal. Posebno mi ugaja ta trgovina, ki se lahko že kosa z marsikatero sorodno ljubljansko. Tudi postrežba je solidna. Imam vtis, da so zanimali pri »Soči« v resnici skrbeti za svoje potrošnike. Prepričam sem, da bom prihodnjih dobil to, s čimer mi danes niso mogli postreži.

»VEM, SOČA NI KRIVA, TODA...«

Marsikaj potrošnika mine potrežljivost. Uslužbenka D. A. iz Kopra je kupila lani v »Sočini« trgovini elektro-materiala uvoženi električni metalec za sokove in podobno, med drugim je hkrati tudi mlinček za kavo. Kav' mlinček se je jih pokvaril že po dveh mesecih uporabe. Šla je spet v trgovino, da bi dobila nadomestni del. Že šest mesecev hodi zamaš. Medtem, ko je poslovodja Okretič kazal »Sočine« reklamacije in zahvale pri nekem beogradskem uvoznom podjetju, smo jo zaoprisli za razgovor.

— Vem, »Soča« ni kriva, krivi so uvozniki, ki ne poskrbe za take aparate tudi za njihove nadomestne dele. Menim, da bi morali biti pri nas v tem pogledu bolj obzirni do potrošnikov.

— Za specializirane trgovine se vsekakor navdušujem.

OGREVA SE ZA »NON STOP«

V »Sočini« trgovini čevljarski ulici smo pričakali uslužbenko L. Z. iz Kopra. Med uradnim urami je prišla pogledat, če lahko dobila čevljive zase.

— Saj drugače ne utegnem,

se je upravljala. »Non stop« trgovina bi bila res idealna, in sicer za vse vrste tekstilnega blaga in konfekcijska oblačila. IZBIRA PLETENIN ZADOVOLJUJE

V poslovalnici »Soča« na Prešernovem trgu smo ugodno

popolnjuje svojo maloprodajno mrežo. Zadnja leta je kolektiv investiral v nove proizvodne stalne in za preureditve starih, nič manj kot 17 milijonov dinarjev, v glavnem lastnih sredstev. Razen poslovalnic v Kopru (trgovina z usnjeno) in čevljarskimi in sedlarstvenimi potrebnimi na Prešernovem trgu 2, trgovina z železino, instalačijskim materialom, sanitarnimi in gospodinjskimi trgu 8, trgovina s pleteninami potrebnimi na Prešernovem in ženskim perilom na Prešernovem trgu 9, trgovina, kjer dobite vse za dom — tepih, strugale, zaves, rjuhe, brisače itd. — v Zupančevi ulici 36, trgovina s šiviljskimi potrebnimi, volno za pletenje ter opremo za dojenčke v Čevljarski ulici 34, trgovina s konfekcijo, kjer izvrsujejo tudi manjša popravila v Čevljarski ulici 27, trgovina z vsemi vrstami modnega metrškega blaga in z moškim perilom v Čevljarski ulici 25, trgovina s čevljivimi v Čevljarski ulici 22, trgovina z elektro-materialom v Čevljarski ulici 15 in trgovina z usnjeno galerijo v Čevljarski ulici 12 pa ima »Soča Kopers« svoje poslovalnice še v Izoli, Pivki in Ilirske Bistrici. Tudi se ti prizadeva specializirati. V kolikor bodo imeli razumevanje še komune, kjer poslovodnik »Soča« še ni, je njen kolektiv odločen razširiti svoje poslovanje tudi na tista področja.

KOPER, 16. marca 1962

ZADNJA STRAN

LETO XI. — Številka 12

Profesorjeva skrivnost

Tudi profesorji imajo lahko skrivnosti. Eno največjih ugank je pripravil profesor kemije na univerzi v Siracusi, ZDA, C. W. Homberg. Pred sedmimi leti se je odpravil na predavanje, vendar ni prišel na univerzo, pa tudi domov se ni vrnil. Iskali so ga vse povsod, v mrtvjačnicah, pregledovali so trupla, ki so jih naplavile reke — zaman. Tedni pa so ga le zasledili. Vseh teh sedem let je preživel pod drugim imenom.

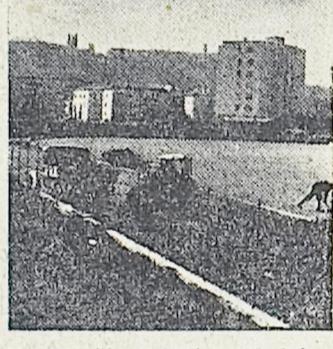

Zrtve eglezma so nazvali prebivalci Tunbridgea v Angliji družino Dereka Villeta, mladega delavca, ki je živel edino z svojega paralitičnega sina. Villetovali so imeli skromno stanovanje dveh sob v kuhinji pri starejši penzionistički Elisabethi Marshallovi, ki pa je te dni vso družino postavila na cesto, kot vroč pa je navedla, da jo je motilo topotanje leseni proti nešrečnemu otroku po stanovanju dve nadstropji nad njen glavo... Na sliki: družina Villetovih skuša s topo lubeznicami zbristiti posledice krute naravne nesreče, ki je zadela malega sinčka

Dimnik in pol

V Tušimicah, CSSR, gradijo veliko termoelektrarno. Ker stoji elektrarna na ravneni, gradijo tudi velikanski dimnik. Prav nestvor med dimnikom. Visok bo 195 metrov. Operativni ga bodo z najobdobjejšimi napravami za filtriranje. Ko bo dimnik zgrajen, bo točkal 7.000 ton, vanj bodo vgradili, za sedem sto vagonov različnega materiala. Toda novi dimnik ne bo dolgo nosil svoje kolajne. Napravili so že načrt za dimnik, ki bo visok 200 metrov. Ker je potreba in povpraševanje po taksnih objektih zelo velika, se na Češko-

slovaškem pripravljajo na še rijisko proizvodnjo dimnikovstoljnico. (Treći najvišji dimnik v Evropi je v Jugoslaviji, v tovarni glinice in aluminiju Kladovo. Visok je 142,5 m.)

V podnožju Sabotina, Skalnice in Gabrijela se ob Soci razrašča moderno mesto Nova Gorica. Ob Erjavčevi cesti so prvi prebivalci novega mesta zgradili s prostovoljnem delom športno Igrische. Modernizacija ceste in urbanistična načrt, ki je bil kasneje sprejet, sta terjala okrnitev Igrische. Zaradi tega pa športniki niso vrgli puške v koruzo. Prvili so z gradnjo modernega stadioна, ki zavzema del površine starega Igrische in nove površine v smeri proti Solkanu. Eogradili ga bodo do Dneva mladosti. Tedaj bo na otvoritveni na televiznem festivalu nastopilo okrog 5000 mladincov in mladink. Naš posnetek kaže pripravo atletske steze

Allan Edgar Poe

Zlati hrošč

Zdele se mi je, da mu je naključje, recimo izguba listine, v kateri je bil popisan kraj, vzel tisti pripomoček, ki bi zaklad znova našel, in da je ta dogodek prišel na ušesa njegovim naslednikom, ki bi drugače nikoli ne bili slišali, da je bil kdaj skrit kakšen zaklad. Ti so se zmanj trudili, da bi ga odkrili, ker niso imeli nicensar, kar bi jih vodilo, in njihovo prizadevanje je rodilo te govorice in jih pozneje tako razsirilo, da so zdaj splošno znane. Ali ste kdaj slišali, da je bil kjerkoli na obrežju izkopan velik zaklad?«

»Nikoli.«

»Vendar je bilo dobro znano, da je Kidd nakopil velike zaklade. Zato sem bil prepričan, da so še zmeraj v temi. In gotovo se ne boste edulji, če vam povem, da sem gojil upanje, ki je bilo skoraj nekakšna gotovost, da je na pergamentu, ki sem ga v takih čudnih okoliščinah našel, zgubljeni opis mesta, kjer je zaklad zapisan.«

»In kaj ste storili potem?«

»Razpihal sem ogenj, da je bila vročina večja, pa se ni nič pokazalo. Potem sem pomislil, da je morebiti plast umazanje v kakšnikoli zvezzi z neuspehom. Zato sem pergament previdno umil in nalič nanj vroče vode, nato pa sem ga položil v ponev, tako da je bila lobanja obrnjena navzdol, in ponev položil na žerjavico s tečim ogljem. Ko se je v nekaj minutah ponev vsa razgrela, sem vzel pergament iz nje, in bil sem nepopisno vesel, ko sem opazil, da so se na mnogih krajih pokazale nekake lise, in zdele se mi je, da so te lise številke, napisane v nekaj vrstah. Dokument sem znotrpoložil v ponev in ga še kako minutno pustil v njej. Ko sem ga spet vzel ven, je bilo vse tako, kakor vidite sedaj.«

Legrand je pergament znova razgrel, potem pa mi ga je dal, nasi si ga ogledam. Med mrtvačko glavo in kozličkom so bila z rdečim napisana čudna znamenja.

NAŠ ROJAK — PREDSEDNIK KOSTARIKE

Na nedavnih predsedniških volitvah v Kostariki (država v Sredini Ameriki) je prepirijivo zmagal načr. rojak Francisco Orlič. Njegovi starši so se še pred prvo svetovno vojno preselili z otoka Krka čez veliko »lužo«. V novem svetu se jima je rodil leta 1907 sin Francisco. Postal je bogat slovek in uglede politik, 8. maja bo prevzel v Kostariki dolžnosti predsednika. Ko je bil še otrok, je dvakrat obiskal domovino svojih staršev. »Prvič sem obiskal domovino, ko mi je bilo še leto dni. Mati me je vzel s seboj, da bi me videla tudi babica. Drugič me je vzel mati s seboj, ko mi je bilo štirinajst let. Nekaj domačih besed, ki mi so ostale v spominu, izvira iz tega časa.«

V ponedeljek je prisel novi predsednik srednjeameriške republike treči v domovino svojih staršev. Obiskal je Krk. Pri nas se je mudil na neuradnem obisku dva dni.

Vsakdo bi pričakoval, da nastopajo tile trije prisrčni simpanzi v kakšni uspeli cirkuški točki. Toda ne. Simpanzi so pri svojem rednem kosilu. V frankfurtskem živalskem vrtu jih imajo za nekakšne manekenke, kjer predstavljajo same sebe. Stanujejo v tistem oddelku, kjer prikazujejo na najbolj nazoren način človekov biloški razvoj od začetkov do danes

OGNJENO MORJE PRI PRI MELBOURNU

Pred kratkim se je v bližini Melbourn, milijonskega mesta v Avstraliji, razbresel strašanski požar. Meni nič tebi nič je pogolnil pet sto hiš, v plamenih pa je izgubilo življenje tudi osem ljudi. Požar se je bližal tudi mestu, toda ljudje so bili hladnokrvni. Mesto stoji nameščen na morski obali, s kopne strani pa ga čuva 300 km dolg zid, ki so ga bili zgradili prav v obrambo pred čestimi požari.

Ludožerski nakit angleških bolničark

Veliko prahu je v angleški javnosti zbudila novica, da bolničarka na kliniki za ušesa, nos in grlo v Notinghamu nosijo ogrlice iz kosti, ki jih pri operacijah izrežejo iz človeškega ušesa. Novinarji so seveda takoj navalili na glavnega kirurga in ga vprašali, koliko je na tem resnice. Rekel jim je: »Resnica je. Moji kole-

gi poklanjajo takšne kosti bolničarkam še v operacijski sobi. Ne čudim se, da jih nosijo kot nakit, zakaj te kosti so res lepe oblike.«

PREMOG JE DOBRO — GNOCILIO

V laboratorijskih irkutskih univerzitetov v Sovjetski zvezdi se ukvarjajo z vprašanjem, kako povečati pridelek in kakšna gnajila naj bi v kmetijstvu uporabljali, da bi bila žetev čim boljša. Poskusili so tudi s premogom. Zdrobili so ga v prah in z njim posuši njivo s pšenico. Ugotovili so, da je bil pridelek na njivi, ki je bila posuta s premogovim pragom, za petino večji, kakor na njivi, ki ni bila »popremogana«. Na univerziti so tudi ugotovili, da bi kazalo morje posipati s premogom, ker se tako plankton bil množi kakor sicer, z njim vred pa tudi ribe.

Ena izmed bolničark pa je dejala: »Patienti so tolkani srečni, ker spet slušajo, da jih niti najmanj ne zanima, kaj se je zgodilo z njihovimi izrezanimi kostmi.«

Supergigantska elektrarna

Blizu Krasnojarska v Sovjetski zvezdi so pričeli te dni graditi velikansko hidroelektrarno, ki prav gotovo nima na svetu tekme. Proizvaja bo 10 milijonov kilovatov električne energije. Vanjo bodo vgradili 13 generatorjev in vsak

od njih bo imel približno 8.000 kilovatov kapacitete. Pročrnu kažejo, da bo električni tok iz te elektrarne tudi najcenejši na svetu. Cena ene kilovatne ure bo samo tri tisočinke rublja, v naši valuti pa nekako 7 par.

Na kurentovanju v Ptiju

Pred dnevi smo se odpravili na izlet v Ptuj, ki nam ga je omogočila Početnička zveza na Srednji pomorski Šoli Piran. V ptujskem dijaskem domu so nas gostoljubno sprejeli. Ko smo se odpravili in si od dolge poti opomogli, smo krenili na ogled mesta. Na prvi pogled se od Pirana kdo ve kako niti ne razlikuje — tudi tod so same ozke ulice. Ogledali smo ptujski grad in občudovali številne freske, gobline in dragocene muzejske predmete. Ko smo iz gradu odhajali, je bila že skoraj tema. Stolpi smo v restavracijo, ki je na gradu. Prijazna natakarica nam je povедala, da bo zvečer predpustno zabavo, drugega dne pa kurentovanje.

Kurentovanje je bilo tako zanimivo in tako pestro, da ga ni mogoče v prvi senci z nicesmer primerjati. V karnevalskem spreduvodu smo videli občajce, ki navadevajo v smeri proti Prekmurju, pa tudi iz Cerknega na Primorskem. Vse je bilo preprosto in izvirno. Najbolj nas je presenetila poteka iz Prlekije. Tod velja namreč pravilo, da bo ostala načrtova načrta, kar je bila vsega češa zarja-

vela devica, če ne bo do »posta« dobila ženino. V spreduvodu so šli najmladi pari, v načrtnih nosilih, za njimi pa nevesta brez ženina, ki je bila grdo načemljena in jo je spremjal kup starih »bab«. Na glavni trgu so prikazali potoročko. Podrla so mlad bor, ki naj bi bil nekak simbol mladosti in preteklosti, zakaj ma-

do poročenca sta začenjala sejati novo in drugačno življenje. Ta bor so potem okrasili, ga naložili na voz in ga skukajo z ženinom in nevesto odpeljali dalje. Voz so vlekli svetje. V spreduvodu smo videli še mnogo zanimivega, smešnega, in nemogoče je, da bi vse pisan.

Ceravno smo bili zvečer utrujeni, smo se vendar udeležili še večerne zabave. Naslednjega dne smo v vinski kleti poskušali rujno halško kapljico, potem smo se po odpravili na ogled tovarne gline in aluminija v Kidričevo. Vodili so nas skozi velikanske dvorane, kjer so stali ogromni lužni kioti. Razen nas ni bilo nikjer več duše. Nikjer nobenega dela. Vodil je odvedel v velik stolp. Pokazal nam je majhno sobico, ki je v rjavi sedel en sam delavec. Pred seboj je imel komandomno ploščo, kjer se je kar tolj raznili stikal in luči in številki. Vse kar smo poprej videli v dvoranah, je s pritiskom na gumbe učavala samo njegova roka. Izlet v Ptiju in okolici nam bo postal v neizbrisnem spominu.

G. R.

»In vendar, sem rekel, ko sem mu polo vrnil, »tavam v prav takšni temi kakor poprej. Če bi mi obljudili vse zaklade sveta, sem trdno prepričan, da bi te uganke ne razrešil.«

»Pa vendar,« je rekel Legrand, »rešitev še zdaleč ni tako težka, kakor bi se vam utegnilo zdeti, ko ste si prvič ogledali ta znamenja, kakor lahko prav lahko ugane, sestavljajo šifro, z drugimi besedami povedano — ta znamenja nekaj predstavljajo. Spričo vsega, kar mi je o Kiddu znanega, si nisem mogel mislit, da bi bil zmožen sestaviti kako bolj zapleteno skriveno pisavo. Zato sem sprevzel misel, da je to pisava bolj preproste vrste, vendar tako, da bi se okrenemu mornarjevemu duhu zdela povsem nerešljiva, če bi zanjejo ne imel ključa.«

»In ste jo zares rešili?«

»Prav lahko. Razrešil sem tudi druge, ki so bile tisočkrat bolj zapletene. Okoliščine in nagnjenje mojega duha, to oboje mi je vzbudilo zanimanje za take uganke. V resnici lahko dvomimo, ali človeška bistromnost more sestaviti tako uganko, da bi je človeška bistromnost ne bi mogla rešiti, če je prav uporabimo. Ko sem ugotovil, da so to znamenja, ki so med seboj v zvezi in ki jih je mogoče brati, v resnici sploh nisem več pomisli, da bo težko izslušiti njihov pomen.«

In našem primeru, kakor tudi v vseh drugih primerih skrite pisave, je prvo vprašanje, v kakšnem jeziku je šifra sestavljena, zakaj načela za reševanje, posebej tedaj, če gre za preprostje šifro, so odvisne od duha jezika in se glede na to tudi spreminja. Na splošno pri tem ni druge izbire, kakor da reševalec poskuša (vodi pa ga verjetnost) z vsemi jeziki, ki jih pozna, dokler ne najde pravega. Pri šifrah, ki jih imava pred seboj, me je podpis rešil vse težav. Besedna uganka z besedo Kidd ni mogič v nobenem drugem jeziku, razen v angleškem. Ce bi tega ne bilo, bi pričel svoje poskuse z španščino ali francosčino, ker sta tista dva jezika, ki bi v njima morski razbojinik iz španskih voda nejverjetnejše napisal skrivenost take vrste. Take pa sem si rekel, da je skrivenost napisano v angleščini.

Kakor vidite med besedami ni presledkov. Ko bi bili, bi bila naloga razmeroma lažja. Tedaj bi pričel zbirati in razčlenjevati krajše besede, in če bi naletel na besedo z eno samo črko (na primer a ali s), bi vedel, da se mi je rešitev že posrečila. Ker pa ni bilo presledkov, je bila moja prva naloga, ugotoviti najpogostnejše črke, potlej pa tiste, ki sem jih srečal najredkeje. Ko sem vse preštel, sem sestavil takole tabelo:

Kje je kaj te dni

KINO

KOPER: 16. marca francoski film AFERA NINA E.; 17. in 18. marca angleški CS film SINOV IN LJUBIMCI; 19. in 20. marca sovjetski film POCESTNICA; 21. in 22. marca sovjetski film ZORANA LEDINA — II. del; 23. marca italijanski CS barvni film DAVID IN GOLJAT.

IZOLA: 16. marca japonski film SKRITA TRDNJAVA; 17. in 18. marca italijanski CS barvni film DAVID IN GOLJAT; 19. in 20. marca sovjetski barvni film ZORANA LEDINA — II. del; 21. in 22. marca angleški CS film SINOV IN LJUBIMCI; 23. marca sovjetski film POSLEDNJA OBALA; 24. marca ameriški barvni film ZORANA LEDINA — I. del; 25. marca ameriški barvni film SONCE GREJE VSEM; 22. in 23. italijanski film PRIJATELJ GANG-PORTEROV; 16. marca italijansko-francoski film LJUBAVSKA ZMEDA; 17. marca domači CS film SOLUNSKI ATENTATORJI; 18. marca francoski film DO ZADNJE DIHA; 19. marca ameriški barvni CS film HELENA TROJANSKA; 20. marca angleški film PO KRIVICI OBTOŽEN; 21. marca domači film NASILJE NA TRGU; 22. marca ameriški barvni CS film OKLAHOMA; 23. marca domači film BAKONJA FRA BRNE.

PIRAN: 16. marca ameriški barvni film POHLEP ZA MOŠKIM; 17. marca angleški CS film DO ZADNJE DIHA; 18. marca domači CS film SOLUNSKI ATENTATORJI; 19. marca angleški CS film PO KRIVICI OBTOŽEN; 20. marca domači CS film NASILJE NA TRGU; 21. marca domači film BAKONJA FRA BRNE; 22. marca ameriški barvni CS film OKLAHOMA; 23. marca francoski barvni film ZI.

Sobota, 17. marca:

19.30 DOMA IN TUJEM — novinarska oddaja; 20.30 S TV PO SVETU: Gana; 20.35 SPONZORAJMO SVET IN DOMOVINO — javna mladinska oddaja.

Sobota, 17. marca:

20.25 POSTNA KOČIJA — seriski film.

Nedelja, 18. marca:

10.30 VETER — seriski film; 18.45 PRENOSEN SPORTNEGA DOGODKA IZ ITALIJE — komentar v slovenščini.

Ponedeljek, 19. marca:

20.30 Tone Brulin: PSI — TV drama.